

Nauji laimėjimai viduriniame Rytų fronto ruože

50 km į šiaurės vakarus nuo Maskvos paimtas Solnečnogorskio miestas. Smarkiai bombarduota Maskvos sritis

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 24. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Viduriniame Rytų fronto ruože puolantieji mūsų kariuomenės pasiekė naujų teritorinių laimėjimų. Šarvuotųjų daliniai po smarkių kovų užėmė Solnečnogorskio miestą, už 50 km į šiaurės vakarus nuo Maskvos. Sėkmingi puolimai iš oro buvo nukreipti prieš geležinkelį įrengimus srityje aplink Maskvą. Kelios geležinkelio linijos, pataikius bombomis, buvo perkirstos.

Priešais Leningradą vėl buvo palausti prieš mėginimai išsiveržti ir priešui buvo padaryta didelių nuostolių. Čia buvo sunaikinti 8 prieš šarvuotųjų, jų tarpe 7 sunkiausio tipo. Sunkioji sausumos kariuomenės artilerija ir toliau apšaudė svarbius karinius taikinius Leningrade.

Prie Anglijos pietvakarių pakraščio praėjusią naktį buvo bombarduojami įvairūs uostai. Britų naikintuvų junginiams mėginant pulkti,

prie Lamanšo pakraščio buvo numušti 7 prieš lėktuvai.

Šiaurės Afrikoje ir vakar sėkmingai, užtikrintoje ginklų brolystėje, aštrios priešpūlios vokiečių ir italų sausumos kariuomenės ir karinių oro pajėgų junginiai.

Buvo sunaikinta daug kitų šarvuotųjų. Belaisvių ir grobio skaičiai auga.

Mūšis į pietus nuo Tobruko ir stiprių britų pajėgų puolimai prieš Solumą, Bardijos fronte, dar vyksta.

BERLIN. XI. 24. Papildomai prie kariuomenės vadovybės pranešimo DNB dar patys: Vokiečių kariuomenė per jos puolimus viduriniame Rytų fronto ruože, besiveržiant vis pirmyn, sovietai vėl mėgino išsiveržti iš Leningrado. Jie, kaip ir įvairiais atvejais anksčiau, panaudojo savo tikslams sunkiausio tipo tankus. Šie veik kasdien daromi bolševikų mėginimai veržtis iš Leningrado įrodo, kad padėtis apsuptyje sostinėje darosi vis nepakenčiamesnė. Tie mėginimai išsiveržti yra be jokių perspektyvų. Anksčiau, per pirmuosius mėginimus tankai, pasukdami į šalį nuo kelio, įklimpdavo pėkėse ir purve, taip, kad juos pajėgdavo sudoroti net pėstininkai. Dabar sovietai tikisi, kad jiems padės šalčio sukaupta dirva. Tačiau vokiečių kariuomenė visą laiką stiprina apsupimo žiedą,

ir šiandien jo negali pralaužti kad ir stipriausios jėgos. Ta išsiveržimo taktika yra vienintelis dalykas, kurį bolševikai dar gali mėginti savo pačių iniciatyva. Kitose Rytų fronto dalyse iniciatyva priklauso vien vokiečių kariuomenės vadovybei.

Ta vokiečių vadovybė drauge su italų junginiais perėmė dabar iniciatyvą ir Afrikos fronte. Pradėtoji kontrofenzyva vyks sėkmingai. Anglai neteko daugelio tankų. Belaisvių ir grobio skaičiai didėja. Tenka palaukti tolesnio čia vykstančių operacijų plėtojimosi.

Šiandien Berlyne rengiamas Europos valstybės vyrų susitikimas

BERLIN. XI. 24. Pirmasis iš vadovaujančių valstybių, kurios susijungė antibolševikinei kovai, vyrų, kurie antikominterninio pakto metinių sukaktuvių proga susirenka iškilmingam valstybiniam aktui Berlyne, kaip jau trumpai pranešta, pirmadienį prieš pietus apie 10 val. specialiu traukiniu į Reicho sostinę atvyko karališkas italų užsienių reikalų ministras grafas Ciano. Jo pasitiktį į italų ir vokiečių vėlavomis, laurų medžiais ir gėlėmis iškilmingai išpuošta Anhalterio stotį atvyko Reicho užsienių reikalų ministras von Ribbentropas. Reicho ministras Funkas, taip pat karališkas italų ambasadorius Berlyne Dino Alfieri su visais ambasados nariais. Toliau iš vokiečių pusės buvo atvykę valstybės sekretorius Keppleris, valstybės pasekretorius Woermannas, ministerijos direktorius Wiehlis, protokolo šefas pasiuntinys baronas von Duernbergas, pasiuntinys Clodius, SS oberfiureris Heilmeyeris, Berlyno policijos prezidentas grafas Helldorffas, Berlyno gauleiterio pavaduotojas Goerlitzeris, komisarinis vyr. burmistras Steegas, Berlyno komendantas generolas leitenantas von Hase ir kiti. Toliau stotyje buvo išrikuota Berlyno fašistų delegacija.

Reicho ministras von Ribbentropas nuoširdžiai pasveikino aukštąjį draugiškos Italijos svečią Reicho sostinėje. Po to jis palydėjo jį į stoties aikštę, kur buvo išrikuotas „Grossdeutschland“ sargybinis batalijonas su orkestru. Pasisveikinęs su garbės sargyba, grafas Ciano nuvyko į Bellevue pilį, kurioje jis gyvens per savo viešėjimą Berlyne.

BERLIN. XI. 24. Iš tarpo tų valstybės vyrų, kurie dalyvaus ketvirtadienį Berlyne rengiamame iškilmingame valstybiniam akte, šiandien atvyko Vengrijos užsienių reikalų ministras Bardossy.

Reicho užsienių reikalų ministrui von Ribbentropui pasveikinus svečią iš Vengrijos, ministras Bardossy pražygiavo Anhalto geležinkelio stoties aikštėje pro garbės sargybą su orkestru ir nuvyko į Bellevue pilį.

BERLIN. Be Italijos ir Vengrijos valstybės vyrų, į Reicho sostinę atvyko ir Kroatijos užsienių reikalų ministras Lorkovicus ryšium su valstybės aktu, užbaigiant antikominterninio pakto sudarymą. Kartu su Danijos užsienių reikalų ministru Scavenius, kuris, kaip praneša „Ritzaubüras, dalyvaus iškilmingame valstybės akte ryšium su metinėmis sukaktuvėmis nuo antikominterninio pakto sudarymo. Kartu su Danijos užsienių reikalų ministru ir Berlyne išvyko į Vokietijos įgalotinį Danijoje pasiuntinys Dr. von Renthe — Finkas.

BERLIN. XI. 24. Berlyne įvyksiančio valstybinio akto, kuriame dalyvaus prieš bolševizmą kovojančių valstybių atstovai, proga pirmadienį popietį į Anhalo stotį atvyko ir Slovakijos užsienių reikalų ministras profesorius dr. Tuka.

su garbės sargyba, grafas Ciano nuvyko į Bellevue pilį, kurioje jis gyvens per savo viešėjimą Berlyne.

BERLIN. XI. 24. Iš tarpo tų valstybės vyrų, kurie dalyvaus ketvirtadienį Berlyne rengiamame iškilmingame valstybiniam akte, šiandien atvyko Vengrijos užsienių reikalų ministras Bardossy.

Reicho užsienių reikalų ministrui von Ribbentropui pasveikinus svečią iš Vengrijos, ministras Bardossy pražygiavo Anhalto geležinkelio stoties aikštėje pro garbės sargybą su orkestru ir nuvyko į Bellevue pilį.

BERLIN. Be Italijos ir Vengrijos valstybės vyrų, į Reicho sostinę atvyko ir Kroatijos užsienių reikalų ministras Lorkovicus ryšium su valstybės aktu, užbaigiant antikominterninio pakto sudarymą. Kartu su Danijos užsienių reikalų ministru Scavenius, kuris, kaip praneša „Ritzaubüras, dalyvaus iškilmingame valstybės akte ryšium su metinėmis sukaktuvėmis nuo antikominterninio pakto sudarymo. Kartu su Danijos užsienių reikalų ministru ir Berlyne išvyko į Vokietijos įgalotinį Danijoje pasiuntinys Dr. von Renthe — Finkas.

BERLIN. XI. 24. Berlyne įvyksiančio valstybinio akto, kuriame dalyvaus prieš bolševizmą kovojančių valstybių atstovai, proga pirmadienį popietį į Anhalo stotį atvyko ir Slovakijos užsienių reikalų ministras profesorius dr. Tuka.

Suomija prisideda prie antikominterninio pakto

HELSINKIS. Viename Suomijos valstybinės telegramų agentūros pranešime sakoma: Suomijai nustatčius prieš bolševizmą, vyriausybė nutarė, kad Suomija prisideda prie antikominterninio pakto. Tuo būdu, Suomija nori dalyvauti tarptautiniame bendradarbiavime, kurio tikslas yra padaryti stiprių gynimąsi prieš naikinančią komunistinio internacionalo veiklą. Užsienių reikalų ministras Wittingas yra įgaliotas Suomijos vardu minėtą paktą pasirašyti ir tuo tikslu išvyko į Berlyną.

JAPONAI IŠVAŽIUOJA IŠ PANAMOS

TOKIO. Užsienių reikalų ministerija pranešė, kad su Jungtinių

Valstybių vyriausybė sudarytas susitarimas dėl japonų laivo „Tacuta Maru“ pakartotinio pasiuntimo į Jungtines Valstybes. Šis laivas, kaip numatoma, dar šį mėnesį išplauks iš Jokohamos ir atplauks į Los Angeles ir Balboa. Šį kartą laivas „Tacuta Maru“ pirmoje eilėje evakuos iš Panamos japonus, kurie, Panamos vyriausybės priemonėmis, priversti išvykti iš šio krašto. Be to, šiuo laivu grįš į savo tėvynę daugybė Jungtinėse Valstybėse gyvenančių japonų.

Į MINSKO SRITĮ IŠVYKO 100 OLANDIJOS ŪKININKŲ

AMSTERDAMAS. Iš spaudos pranešimų matyti, kad į vakarinę Rusijos dalį jau išvyko 100 Olandijos ūkininkų, kurie užsiregistravo kaip ūkvedžiai Rytų sritims. Jie prisidės prie javų, linų ir cukrinių runkelių auginimo Minsko srityje.

na šio pakto prieš istoriją, to pakto, kuris po to, kai bolševikinė Rusija susidėjo su anglų saksų valstybėmis, nėra tik sąjunga prieš sovietus, bet pagrindinis naująją santvarką kuriančiųjų ašies valstybių įstatymas. Anglų saksų sąjunga su bolševikais leido šiandien įžūrėti giliausias šio karo priežastis. „Iš vienos pusės stovį valstybės, kurios pasaulio turtus palieka tik nedideliai privilegijuotai kasta, o kitas tautas siekia pavergti ir Europą ir Aziją atiduoti barbarams, o kitoje pusėje yra Vokietija ir Italija kartu su kitomis tautomis, kurios jau yra pasiuntusios savo kariuomenę į šį kultūros kryžiaus karą prieš plutokratinę ir bolševikinę barbariją“. Apie tai, kaip pasibaigs kova, negali būti daugiau jokios abejonės, „nes visuose frontuose priešai yra sumušti arba bus dar sumušti“. Sovietų rusų galybė yra sugniužusi, Europos tautos jau susijungė ir bendrai dirba naujosios Europos kūrybai. Ramiajame vandenyne būdą didelė antikominterninio valstybėms priklausanti Azijos tauta, esanti bendrame fronte“.

Absurdiškas anglų tvirtinimas

VICHY. Anglų radijo paskelbtas tvirtinimas, kad valstybės galybės maršalas Petainas atsistatydinąs admiralo Darlano naudai, pranešų oficialiuose sluoksniuose vadinamas visiškai absurdišku ir juokingu. Tuose sluoksniuose pažymima, kad kaip tik dėl to nerandama jokio reikalo tą tvirtinimą komentuoti ar net demontuoti.

Amerika siūnčia savo kariuomenę į Gvijaną

NEW YORKAS. Baltieji rūmai oficialiai paskelbė, kad Amerikos vyriausybė pasiųs kariuomenę į olandų Gvijaną. Tai motyvuojama tuo, kad ten esančios boksito kasyklos turi būti „apsaugotos“, nes jos esančios „labai svarbios“ Amerikos aliuminijaus pramonėi.

Oficialiame komunikate toliau sakoma, kad Brazilija tam planui pritarusi.

NEW YORKAS. Pirmosios tarpamerikinės žydų konferencijos atidarymo proga valstybės sekretorius Wellesas, tarp kitko, pareiškė, kad Jungtinės Valstybės po karo susizinosiančios su kitomis valstybėmis dėl naujų patvirių žydams gyventi vietų naujosiose valstybėse.

ALŽYRAS. Prancūzijos aviacijos valstybės sekretorius generolas Bergert atvyko iš Vichy į Alžyrą inspektuoti prancūzų oro pajėgas Šiaurės Afrikoje.

Solnečnogorskis yra lyg ir Maskvos priemiestis

BERLIN. XI. 24. Apie 50 kilometrų į šiaurės vakarus nuo Maskvos esančio miesto Solnečnogorskij, apie kurio paėmimą buvo pranešta šios dienos vokiečių karo pajėgų komunikate, pranešama DNB gautame pranešime.

Šis miestas su jo 6.500 gyventojų yra priemiesčio pobūdžio miestas. Solnečnogorskij yra prie didžiojo Maskvos Leningrado geležinkelio. Čia jungiasi du didieji keliai, kurie eina iš Maskvos šiaurės vakarų kryptimi per Kaliną, ir Naugarą į Leningradą. Paėmus šį miestą, Maskva yra atskirta nuo vokiečių kariuomenės ta Volgos upės dalimi, kuri yra apie 50 kilometrų į pietvakarius nuo Kalinino, prieš Volgą pasukant į šiaurės rytus.

Šiaurės Afrikoje be pertraukos eina didelės kautynės

Anglų puolimas atmušamas su dideliais jiems nuostoliais. Į nelaisvę paimtas gen. Sperlingas

ROMA. XI. 24. Italijos vyriausybės štabas praneša:

Taip pat ir vakar, penktąją didžiojo mūsų dienos Marmaricos srityje,

be pertrūkio nuo ryto iki vakaro vyko toliau kova tarp vokiečių italų ir britų karinių pajėgų.

Smarkios kovos sausumoje ir ore vyko keturkampį sudarančioje dykumoje tarp Tobruko, Bir el Gabio, Sid el Omaro ir Sollumo. Mūsų pėstininkai ir artilerijos daliniai, glaudžiausiai bendradarbiaudami su vokiečių junginiais,

sėkmingai atmušė tolesnius mėginimus prasiveržti iš Tobruko, kuriuos priešas atliko, panaudodamas daug kovos vežimų ir šarvuotųjų.

Šiame ruože, kur priešui buvo padaryta didelių nuostolių žmonėmis,

buvo išvesta iš rikiuotės ne mažiau kaip 50 kovos vežimų ir kitų šarvuotųjų. Į pietus ir į pietų rytus nuo Tobruko italų divizijos kartu su vokiečių šarvuotųjų vienetais, bendradarbiaudamos su ašies valstybių karinėmis oro pajėgomis,

sumušė žymius prieš šarvuotųjų junginius, kurių daugybė šarvuotųjų bei sunkvežimių buvo sunaikinta ir smarkiai apgadinta.

Buvo paimta belaisvių ir priešui padaryta žymių nuostolių. Į vakarus nuo Sollumo britų karinės pajėgos per lapkričio 22 ir 23 d. d. atliktas kovas prieš vokiečių šarvuotųjų junginius turėjo žymių nuostolių. Keli britų junginiai buvo smarkiai sumušti arba visiškai sunaikinti. Pavyzdžiui, visiškai buvo sunaikinta ketvirtoji šarvuotųjų brigada,

kurios vadas generolas Sperlingas

gas buvo paimtas į nelaisvę.

Sollumo fronte, kur „Savonos“ divizija nuo lapkričio 22 d. popiečio visą laiką kovojo su priešais karinėmis pajėgomis, kurias rėmė smarkiai artilerijos ugnis, šarvuotųjų junginiai ir karinės oro pajėgos, — sekė be atvangos puolimas po puolimo, priešpūlis po priešpūlio. Jau buvo sunaikinta arba padaryta nebe-naudojamais daug prieš šarvuotųjų. Mūsų kariuomenės daliniai, kurie atkakliai priešinosi, užpuolėms padarė daug nuostolių. Žemutinė artilerija numušė 2 prieš lėktuvus. Per gausias oro kautynes, kaip ligi šiol buvo nustatyta, vokiečių naikintuvai numušė 10 prieš lėktuvų. Mūsų naikintuvai numušė 14 prieš lėktuvų. Kitus gausius prieš lėktuvus mūsų naikintuvai sėkmingai apšaudė iš kulkosvaldžių. Motorizuotoji britų vora, kuri buvo prasiveržusi per Klarrenalkos dykumą, puolė vieną iš

mūsų priešakinių mažų postų į pietus nuo Gialos oazės; to posto igula po atkaklių gynimosi kautynių, per kurias priešui buvo padaryta nuostolių, buvo nugalėta.

Rytų Afrikoje, Gondaro kovos ruože, vyko vietinio pobūdžio mūsų priešakinių dalinių kovos ir sėkmingas artilerijos šaudymas iš Gondaro. Mūsų naikintuvai iš kulkosvaldžių apšaudė prieš kariuomenės stovyklą į pietus nuo Azovo. Į vakarus nuo Marsa Matruko mūsų lėktuvai torpedininkai dviem torpedomis pataikė į vieną didelį prieš laivą, kurį lydėjo keturi laivai naikintojai. Mūsų lėktuvai torpedininkai numušė vieną prieš lėktuvą ir grįžo į savo bazes, nors ir smarkiai sužaloti. Prieš laivas pasiliko pakrypes ant šono. Į vakarus nuo Tobruko buvo paimtas su visa igula vienas anglų ginkluotąs motorinis būrinis laivas. To laivo igula buvo paimta į nelaisvę.

Maršalas Goering apie lakūną Moelders

BERLIN. Reicho maršalas Goeringas laikraštyje „Voelkscher Beobachter“ skelbia pulkininko Moelderso nekrologą, kuriame, tarp kitko sakoma: „Giliai susijaudinusi vokiečių tauta stovi prie savo didžiausiojo didvyrio kovoje dėl Vokietijos laisvės ir garbės karsto, giliai liūdėdama karininko, kuris iki šandien yra vienintelis vokiečių karinių pajėgų kareivis, apdovano- tas aukščiausio narsumo ženklu — Ažuolo lapais su kardais ir briliantais prie Geležinio Kryžiaus Riterio Kryžiaus. Pagarbiai nulin- kta visų vokiečių karinių pajėgų ginklų rūšių vėlavos prieš garbin- gą jauniausią vokiečių pulkininką. Mane ir vokiečių oro pajėgas jau- dina atsisveikinimas su narsiau- suoju iš jų eilių, besiveržiančiuoju į priekį kovotoju, kuris daugiau kaip tūkstantyje oro mūšių išėjo nugalėtoju ir su neturinio pavyz- džio puolimo dvasia sunaikino 115 priešo lėktuvų. Nenugalėtas viso- se kovose šis geriausias vokiečių la- kūnas, karininkas, kuris buvo ir vi- sada liks visiems pavyzdžiu, buvo kaip tragiškos nelaimės auka.

Pergalė ir garbė yra apsupusi jo vardą, kuris amžinai liks gyvas šio laisvės karo ir vokiečių ateities isto- rijoje. Dėl prisirišimo, kurį aš nuo- lat jaučiau šiam jaunam draugui, man jo mirtis yra skaudžiausia“.

BRESLAVAS. Vokiečių didvyris lakūnas pulkininkas Moeldersas yra pašarvotas Breslavo atsarginės li- goninės kopyčioje. Karstas už- dengtas Reicho karine vėliava. Gre- ta jo taip pat stovi karstai abiejų per nelaimę žuvusių draugų — la- kūno pulkininko leitenanto Kolbės ir mechaniko vyr. viršilos Hobe. Pulkininkas leitenantas Schulzas, vienos aviacijos mokyklos viršinin- kas, Reicho maršalo Goeringo pa- vedamas, prie pulkininko Moelderso karsto padėjo vainiką. Vadovau- jantieji karinių pajėgų, valstybės ir partijos asmenys Breslave trumpai pakeis gedulingoje kopyčioje. Gauleiteris ir oberprezidentas Hen- sė taip pat karinės apygardos vir- šininko pavduotojo atstovas, avia- cijos apygardos atstovas, Breslavo policijos viršininkas ir vyr. bur- mistras padėjo vainikus. Iškilmin- gas karstų pervežimas į Berlyną įvyksta šiandien popiet.

BERLIN. Pasitvirtinant jau iš Turkijos gautomis informacijomis Wilhelmsstrassėje patiriama, kad netrukus į Turkijos teritoriją per- žengs iš Afganistano išstremtieji vokiečiai ir italai. Iš turkų pusės padaryti visi pasiruošimai priimti ir aprūpinti šiems anglių bei so- vietų sauvalės aukoms.

Pulkininkas J. Petraitis

Kaip jie mus sušaudė

72

— Bet ką tu čia žmogau niekus pasakoji. Sa- kyk, visa didžiulė Rusija yra ne kas kita, kaip ištisas kalėjimas, — įsimašo kitas kolchozinin- kas.

— O kaip jūs gyvenate, kaip maitinatės? Matau, kad šiemet derlius pas jus bus labai ge- ras, — klausiu kolchozininkus, kurie, matau, la- bai noriai ir smalsiai su manim kalbasi.

— Ugi matote, kaip mes gyvename. Mūsų trobos sulūžę, sugriuvę — tos pačios, kuriose seniau mūsų tėvai gyveno. Tik bendri kolcho- zų tvartai ir daržinės yra naujai pastatytos. Kiekvienas kolchozininkas už vieną darbo dieną gauna 250 gramų duonos arba miltų. Kadangi mūsų kolchoze bendros kepyklos neturime, tai duoną miltais gauname. Iš tiek miltų duonos neišsikepsi, todėl reikia tenkintis blynais ir bul- vėmis. Gauname dar iš fermos separuoto pieno, kurį surauginę sričių pasidarome. Kolchozinin- kams leidžiama laikyti po vieną kiaulę ir avį, bet už tai turime atiduoti tam tikrą kiekį vil- nų ir riebalų, todėl nevisada apsimoka laikyti savo gyvulius: net ir vištų kiaušinius, kad jos ir nededa, reikia jiems atiduoti.

— Tai kur gi jūs iškultus javus dedate? —

paklausiau kolchozininkus, kurie jau visiškai buvo įsidrąsinę, vienas kitą pertraukdami kal- bėti.

— Nė neklausk tamsta, kur javus dedame. Tik nupiauname ir pradame kultū — tuojau atvažiuoja žydai iš Minsko ir labai skubiai sunkvežimiais mūsų visus iškultus javus išgabena, nė vieno grūdėlio nepalikdami kol- choze. Sėklą vėl atveža, kiek reikia.

— Pasakyk man, kodėl jūsų galvijai tokie stipenos? Juk, atrodo, tokios gražios pievos, ganyklos ir laukai.

— Vien tik ganyklomis nebus galvijai sotūs: reikia jiems ir daugiau ko nors duoti, o nėra ko duoti. Vargšus arklukus visiškai nualinam, nes visi laukai reikia jais idirbti.

— Nagi, matau, pas jus tenai priversta su- lūžusių traktorių ir įvairių mašinų — kodėl jais nesinaudojate?

— Pagalvok tik tamsta; kaip gi mes juos ga- lėtume naudoti, jei mūsų kolchoze yra tik vienas kalvis, kuris apie traktorius labai mažai tenusi- mano. Kiekvieną sulūžusią mašiną reikia ga- benti į dirbtuves mieste remontuoti. Tam rei- kalingas yra laikas, o ir nuvežta kokią nors ma- šiną, pavyzdžiui, į Minską, ten išstisus metus gu- li, kol ją suremontuoja.

— Pasakyk man dar, ar ir drabužių gauna- te, kad sakote verpti, austi ir malti draudžiama, nes sakote, sabotaznikai ir kenkėjai labai skau- džiai baudžiami?

— Ugi, kaip druską, žibala, miltus, taip ir šiokių tokių skarmalų retkarčiais, atvežę iš mies- to į mūsų sandėli, apdalina. Būtų galima ir nu- sipirkti, jei kas turėtume tiek daug pinigų, kad

galėtume batus arba kokią švarką įpirkti.

— Bet pasakyk mums, balandėli, kaip mes dabar gyvensime, vokiečiams atėjus? — įsikišo į mūsų kalbą geroji senutė, kolchozo viršaičio motina.

— Čia jau, senute, vargo nebeturėsite. To- kie šiemet pas jus gražūs laukai — visiems už- teks duonos, — atsakiau jai.

— Bet pasakyk tu man, kas duos mums tuos du šimtu penkiasdešimt gramų miltų?

— Nagi niekas neduos: jūs patys pasiimsite. Nusipiausite, išsikulsite ir pasiimsite.

Tačiau įtikinti kolchozininkų, kad jie patys galės pasiimti duonos, kiek reikia, ir kad prasi- dės laisva prekyba, kad galės laisvai nusipirkti, ko jiems reikia, niekaip negalėjau; vis tiek jie manęs nesuprato.

Prieš saulei leidžiantis atsisveikinau su Molo- tovo vardo kolchozininkais, geraširde senute ir malonia mergaite, kurios mane tris dienas maiti- no ir slėpė. Eju nieko nebebijodamas per Zapal- čikus ir balas, kuriose slapstėmės, tiesiai į Červenę. Perejęs mišką, pasiekiau Červenės — Bobruisko plentą. Nors buvo labai neįjauki ir labai šurpu, bet nutariau apžiūrėti vietą, kurioj mus birželio 26 d. vidurnaktį šaudė. Griovį ir pamiškę, — kur mes sukritome šaudymo metu, radau labai ištryptus. Telkšojo daugybė sukre- kėjusio kraujo latakų. Toliau, miške, radau dar ir keletą lavonų, bet pažinti jų jau nebebuvo ga- lima, nes jie buvo baisiai sutinę. Iš jų akių, au- sų, ir burnų sunkėsi rausvi skysčiai. Drabužiai nuo lavonų baisaus suputimo buvo sutrūkę, ir apie juos dūzgė tūkstančiai musių.

(B. d.)

Dar yra vilčių susitarti

Hullis tarėsi su besidominčių Ramiuoju vandenynu valstybių pasiuntiniais ir su Japonijos ambasadoriais

NEW YORKAS, XI. 23. Užsienių reikalų ministeris Hullis, kuris vakar priešpieit turėjo pasitarimus su valstybių, suinteresuotų Ramiuoju vandenynu, pasiuntiniais, vakare priėmė Japonijos specialų pasiun- tinį Kurusu ir ambasadorių Nomu- ra. New Yorko sekmadienio spauda iš to fakto, kad Japonai aplankė Hullį jo viloje, daro išvadą, jog yra tam tikrų vilčių susitarti.

„New York Times“ Vašingtono korespondentas rašo, kad pirmą kartą atsirado tam tikra viltis, kad busi galima pasiekti susitarimo. Nors atmosfera esanti ir pagerė- jusi,

tačiau esą aišku, kad derybos esančios kritiškoje stadijoje.

Yra tam tikrų palankių veiksnių, tačiau pasitarimai esą pernėlig opūs, kad jų dalyviai galėtų ka- nors viešai pareikšti. Japonai, tur- būs, derybų rezultatus tuojau bū- sią pranešę į Japoniją. Todėl esą galima tikėtis, kad kitos savaitės pradžioje derybas busi galima tęsti toliau. Hullis nesileidžia; į jo- kias diskusijas, kurios vyktų Kini- jos sąskaita. Bet jis esą pasiruo- šęs išklausti visus pasiūlymus, drauge apie juos informuodamas

Kinija, Anglija ir kitas suinteresu- tuos vyriausybes.

„Herald Tribune“ Vašingtono ko- respondentas rašo, kad faktas, jog vakarykšėuose pasitarimuose nedalyvavęs rusų atstovas, reiškias, jog juve svarstomi lik pietryčių Azijos klausimai. Esą taip pat patikimų žinių, kada Hullis pareiškė Japo- namis minimalinę bazę Ramiojo vandenyno klausimams išspręsti. Vakarykšėioi draugystumo ir vie- ningumo demonstracija tarp penkių Ramiojo vandenyno valstybių Japo- niams tur būs būsianti parodžiusi, kad jie atstovi prieš vieningą demo- kracinį frontą.

NEW YORKAS, XI. 23. Associa- ted Press praneša apie savaitės ga- lė vykusius Ramiuoju vandenynu suinteresuotųjų valstybių pasita- rimus Vašingtone. Tuose pasitari- muose, kurie, kaip manoma, įvy- ko Hulliui kviečiant, dalyvavo Ang- lijos ambasadorius lordas Hall- faxas, Aus raliijos pasiuntinys Cas- sey, Olandų Indijos pasiuntinys Loudonas ir Čungkingo Kinijos ambasadorius Hu Shih. Dėl pasita- rimų jokio komunikato nepaskei- bta, tačiau užsienių reikalų minis- terijos valdininkai esą pareiške, kad jų tikslas buvęs pasikeis: in- formacijoms ir kad nemanoma,

kad būtų buvę padaryta ypatingų nutarimų.

NEW YORKAS. „New York He- rald Tribune“ ryšium su vykstan- čiais pasitarimais tarp Jungtinių Valstybių ir Japonijos praneša iš Vašingtono, kad Japonijos atstovai po kelias valandas trukusių pasita- rimų šeštadienio vakare Hullio bu- tų telegrama plačiai pranešę Japo- nijos vyriausybei apie pasitarimų eigą. Dabar įvykus pertrauka. „New York Times“ rašo apie „kriti- šką derybų punktą“. Laikraščio manymu, abi šalys pareiškusios no- rą būti pasiruošusiomis sudaryti paliaubas ūkiniame kare ir išdė- tyti sąlygas, kurios galėtų suteikti pagrindą riboto pobūdžio susita- rimui. Laikraštis rašo, kad yra su- teikta galimybė kompromisui. Pa- sak laikraščio, Jungtinės Valstybės negalėtų vesti karo dviejuose fron- tuose. Respublikonų ats. ovas Gear- hartas per radiją pareiškė, kad pra- eityje vesta Japonijos politika pa- dariusi Japoniją visų tautų priešū. Jungtinės valstybės turinčios pa- naudoti visus ūkinius ginklus Japo- nijos karo mašinai suparažuoti ir visoms priemonėms remti „japo- nų agresijos aukas“. Jei tai reikėtų karą, tai Jungtinės Valstybės tu- riančios prisimti ir šią auką.

Petro Didžiojo testamentas

Vokietija išgelbėjo Europą nuo šio testamento įvykdymo

BERLIN. Rytinė spauda plačiai atsiskaito su Petro Didžiojo testa- mentu ir stambiausiomis raidėmis praneša apie pasaulinės istorinės reikšmės vadovaujančių antibolše- vikinėje kovoje sujungtų valstybių vyrų susitikimą Reicho sostinėje. „Fiureris sudraskė Petro Didžiojo testamentą“, „Prieš antibolševiki- nio pasaulio fronto manifestacija“, taip ir panašiai skamba antraštės laikraščių, kurie pareiškė savo nu- sistatymą dėl Bruselio laikraščio „Le Pays Reel“ paskelbto Petro Di- džiojo palikimo, kuriame iška- ūtuotos visos dabartinio bolševizmo viešpatavimo pretenzijos. Jos yra šitokios: užimti Baltijos jūra, už- imti Dardanelus, sistemingai verž- tis į vakarus, — vis tai reikalavi- mai, kurie, kaip laikraščiai konsta- tuoja, 250 metų vėliau Molotovo per jo apsilankymą Berlyne buvo norimi praversti

„Voelksche Beobachter“ nurodo į rusų pasaulio politikos pagrindi- nį įstatymą ir pabrėžia, kad visi carai, o visų pirma Aleksandras I,

stengėsi nuginčyti dokumento au- tentiškumą. Tačiau lemiamą reikš- mę turi tai, iškelia laikraštis, kad Petro Didžiojo patarimai jo ipėdi- nių buvo sekami su nuostabių dik- lumu. Carinė politika, rašo laik- raštis toliau, per du pastaruosius amžius taip laikėsi savo kaimyni- nių tautų atžvilgiu, kaip buvo lie- pęs Petras Didysis. Skaitant Petra- pilio testamentą, susidarė nuosta- bus lygiagrečumas su dabartine so- vietų politika.

„Montag“ iškelia, kad bolševikai prie masinio carų reikalauto žmo- nių panaudojimo pridėjo milžiniš- ko techniško apsiginklavimo pa- naudojimą. Bolševikų tikslas yra ne tik užimti, bet ir visiškai su- naikinti Europos kultūrą. Pažy- mėtina, pabrėžia laikraštis, kad Stalinas, pasiekęs savo politinės iluzijos viršūnę ir būdamas prie pat suplanuoto puolimo sunaikinti Europą, savo bolševikiniams agita- toriams ir savo armijai leido gar- binti Petrą Didįjį kaip Rytų žmo- gaus idealą.

„Zwoelf. Uhr. Blatt“ rašo, kad tik retas turėjo laiko susidaryti pa- kankamą vaizdą viešpataujančių jėgų istorijoje ir kartu pasidarytų išvadas. Vyrui, kuris vokiečių tau- tą istoriniuose neturindiuose pavyz- džio laimėjimuose tiek vidaus, tiek užsienių kovose vedė iš pergalės į pergalę, baigia laikraštis, taip pat pavyks ir darbas įtraukti Rytus į dideles Europos ribas, ir kaip tik todėl Londonas, kratosi, nuo šio sprendimo supratimo.

Dar vienas Roosevelt klapčiukas

NEW YORKAS. Kubos preziden- tas Batista, pasak Associated Press, kalbėdamas į 70.000 darbininkų Havanoje, pareiškė, kad, jei Jung- tinės Valstybės turės įstoti į karą, tai Kuba bus pirmoji šalis, kuri taip pat įstos į karą Jungtinių Vals- tybių pusėje.

BERLIN. Ryšium su 25 metų amžiaus sukaktuvėmis ir ašizvelg- damas į jo didelius nuopelnus vo-

BUENOS AIRES. Plačiai žinoma Argentinos sportinė lakūnė ir avia- cijos akrobatė Carola Lorenzini per vieną aviacijos šventę užsimušė Morono aerodrome

LITVINOVAS BAGDADE

NEW YORKAS. Naujai paskirtas sovietų ambasadorius Jungtinėms Valstybėms Litvinovas, United Press pranešimu, lydimas savo žmo- nos ir sekretoriaus, iš Irako atvyko į Bagdadą. Litvinovas taip pat da- lyvavo vakarieneje pas britų am- basadorių Bagdade.

kiškajai filmai, inžinierių Oskar Messterį Fiureris apdovanojo Goethės medaliu už meną ir mokslą.

ZENEVA. „Daily Telegraph“ pra- neša iš Kapstadto, kad britų karin-ės misijos šiaurės Afrikai narys brigados generolas H. G. Eady žu- vo, jo lėktuvui nukritus kalnuose tarp Oranje laisvosios valstybės ir Natalo.

Kaip auklėjamas vokiečių jaunimas

Niekas nesupras nacionalsocializmo išvaizduodamas, kad tai esanti vien politinė srovė arba kokia nors partija, kuri iki 1933 metų Vokietijoje nemaža buvo. Nacional-socializmas nepasitenkino buvus vien politinė partija. Jo tikslas yra visą vokiečių tautą supažindinti su nacionalsocializmo idėjom, įkvėpti jai nacionalsocializmo pasaulėžiūrą, pagrįstą nacionaliniais, socialiniais ir rasiniais pagrindais.

Vienas svarbiausių uždavinių šiame vokiečių tautos darbe yra jaunimo auklėjimas. Šis auklėjimas labai platus. Jis varomas ne tik pradžios mokyklose, aukštesniosiose mokyklose arba universitetuose. Be jų, yra dar daugelis įvairių amatų mokyklų, verslų organizacijų, liaudies aukštesniųjų mokyklų ir kt. Jos visos skirtos nacionalsocialistiniam auklėjimui. Tarp tų mokyklų yra visa eilė įstaigų su ypatinga paskirtimi. Jose apmokomas vadų priešauglis vadovaujantioms valdžios ir partijos pareigoms. Įsteigiant vadų mokyklas, nacionalsocialistiniai judėjimai buvo aišku, kad nuo vadų priešauglio atrankos ir išlavino dažniausiai priklausau dvasiniis ir moraliniais valstybės lygis. Steigiant šias mokyklas, buvo statomi didžiausi reikalavimai. Be to, buvo nustatyta, kad šią mokyklą gali lankyti kiekvienas gabus vokiečių; mokinių kilmė arba lėšos neturi lemiamos reikšmės; lemia gabumas, kūno išmūklinimas ir sveikata. Todėl šiose mokyklose randame auklėtinių iš visų vokiečių tautos sluoksnių; jie visi auklėjami vienodai.

Yra trys skirtingos mokyklos vadų priešaugliui mokyti, būtent: nacionalinės - politinės auklėjimo įstaigos, Adolfo Hitler mokyklos ir, pagaliau, Ordensburgai (ordeno pilys).

Nacionalpolitinės auklėjimo įstaigos, kurios jau veikia visame Reich'e, galima palyginti su buvusiomis kariūnų mokyklomis Vokietijoje ir kituose kraštuose.

Reikia pažymėti, kad tose buvusiosiose kariūnų mokyklose buvo tik paruošiamas priešauglis karininkų korpui. Kitaip yra nacionalpolitinėse auklėjimo įstaigose. Jų auklėtiniai gali pasirinkti kiekvieną verslą, nežūrint to, kad jie dar tu.

ri pirmenybę į karininkų ir valdininkų karjerą valdžioje ir partijoje. Šių mokyklų mokslo planas prilygsta maždaug aukštesniosioms mokykloms, su tuo skirtumu, kad aukščiau minėtose įstaigose žiūrima daugiau kūno išmūklinimo. Jose yra tokie pat bendrabučiai, kaip ir Adolfo Hitler mokyklose, iš kurių imamas priešauglis partijos vadovybei. Juos parenkant, statomi griežčiausi reikalavimai; todėl galima tvirtinti, kad šiose mokyklose vokiečių jaunimo elitai kaip dvakiskai, taip ir fiziškai yra pavyzdinčiai išauklėjamas. Draugiškumas, bendravimas, drąsa, sąžiningumas, paslaugumas — vadovaujanties mints šiose auklėjimo įstaigose. Adolfo Hitler mokyklų aukštesniųjų klasių mokiniai, dirbdami atostogų metu kasyklose ir fabrikuose, pabrėžia jų ryšį su tautos darbu.

Ordono pilys yra aukščiausias vadų auklėjimo įstaigos, paprastai sakant, jų aukštoji mokykla. Ordono pilys, kurių nedaug yra, ir statybos atžvilgiu yra visi-

kai naujas kūrinys. Tai yra milžiniški pastatai daugeliui šimtų žmonių. Jos pritaikytos vietos aplinkybėmis. Studijų salės, bibliotekos, bendrabučiai, sporto įrengimai — visiems bendri. Į šias ordono pilis sueina Adolfo Hitler mokyklas baigusieji ir atskiri kandidatai, kurie pasižymėjo savo darbuote partijoje. Jie gauna dionai mokslo ir fizinį auklėjimą, kuriam statomi didžiausi reikalavimai. Čia ypatingu mastu stengiamasi pasiekti vienkart dvasinio ir fizinio išauklėjimo idealo. Baigiantieji ordono pilies mokslus yra išlavinama ne tik moksliskai, kur ypatingas dėmesys kreipiamas į istorijos pažinimą, be to

jie išmoka svetimų kalbų, susipažįsta su užsieniiais keliaudami, be to, išlavinama įvairiose sporto šakose. Jie moka valdyti automobilį, skraidyti, jodinėti, būriuoti.

Lavinant fiziškai, iš jų reikalaujama ypatingos drąsos. Šiame auklėjime niekur negalima pastebėti siauro partinio akiračio.

Šapošnikovas – vėl SSSR gen. štabo viršininkas

Specialistu būti Sovietų Sąjungoje vis dar tebėra gana pavojingas dalykas. Į labiau išsiplėtojusį protą ten žiūrima kaip į spąstus komunistiniams tikėjimui griauti, ir tai visai ne be pagrindo. Juk stipresnis sugebėjimas kritikuoti visuomet yra nuolatiniam konflikte su plika dogmatika. Specialistas sovietinei sistemai yra naudingas, bet kaip tik dėlto ir pavojingas; be jo negalima išsiversti, todėl jis ir yra pavojus. Nežiūrint kaip kortos būtų maišomos, specialistas gali būti kritikuojamas pačias blogiausias. Pasisekimas jam grėsia ne kiek mažiau, kaip nepasisekimas; pirmuoju atveju specialistas darosi nebereikalingas, o antruoju — jam tenka nedėkingas uždavinys įstaisyti tai, ką politikai buvo sugadinę, ir todėl būti išmintingesniu, negu jie.

Pažvelgus į sovietų maršalų aplinką, atrodo, kad kalvė kaip tik ir buvo geriausia mokykla pasiekti aukščiausioms vadovybės vietoms; Vorosilovas, Timošenko, Mereškovas ir kiti didieji yra kilę iš šio paprastai garbingo amato. Šapošnikovas, dabar vėl Raudonosios Armijos generalinio štabo šefas, tokioj aplinkoje sudaro gana retą išimtį. Jis yra kilęs iš senos Ura-

lo srityje gyvenusios bajorų šeimos, kuri carams davė daug gerų karių, 1882 m. Zlatuste gimęs Borisas Michailovičius Šapošnikovas, kaip jau jų šeimoje buvo įprasta, savo karjerą pradėjo nuo kadetų mokyklos. Baigęs Maskvos karo mokyklą, kurį laiką tarnavo vienam gvardijai pulke Petrapilyje. Jau jaunas Karo akademijos mokinys jis pasirodė esąs kaip lazda, kuris moka laiku susilenkti; toks jo gabumas padėjo jam patekti į Generalinį štabą, ir 1918 m. pradžioj jis galėjo didžiūti, kad turėdamas 36 metus, buvo jauniausias senosios carinės armijos pulkininkas.

Kai virš tos armijos buvo ištempta raudonoji vėliava, jis pasidarė šiuo pavienašališkumo specialistas. Nei karininko garbė nevertė jo stoti ir baltųjų puše, nei bajoriškas jausmas nepatyrė jam mažiau bent atsisakyti tarnauti žmogūdių dalyse; ne kaip karininkas, dar mažiau, kaip politinis karininkas, pasilikio jis savo amate, kaip kiti amatininkai savo bronzose pasilieka. Jo karinė karjera tęsėsi toliau; 1929 m. jis pirmą kartą užėmė generalinio štabo šefo vietą, o prieš tai jis buvo Maskvos karo apygardos viršininkas. Net ir politinis karininkas, išbandyto patikimumo komunistas, sunkiai būtų galėjęs tiek daug pasisekimo saulės panešti; nieko nuostabaus, kad šio specialisto skubus įstojimas į komunistų partiją, neišgelbėjo nuo ištremimo. Nuo liūdny 1931 m. specialistų likimas nebepalikio jo.

Jau buvo pakankamai pasidarbuota, kai jis vėl pripildė visai paręmtą Maskvos karo akademią, tačiau jo išmokslinta galva atliko ne tik tai, bet dar daugiau; jis sudarė planą plačiau išmokslinti aukštesniųjų vadovybės korpui. Atlyginimas neužtruko: jis buvo paskirtas Leningrado karo apygardos viršininku. Tačiau teko pajusti netrukus ir atstatanką; per Tuchachevskio krizę truputis kalėjimo. Tačiau po to, 1937 m. jis vėl atgavo politinį patikimumą ir iš naujo vėl buvo paskirtas generalinio štabo viršininku. Jis buvo gausiai apdovanotas; po I rango vado titulo, po pakvietimo į Centrinį Komunistų Partijos Komitetą ir į Aukščiausiąją Karo Tarybą, po apdovanojimo Lenino ordinu — pagaliau jis buvo paskirtas Sovietų Sąjungos maršalu.

Dėl tariamai pablogėjusios sveikatos ir savo paties noro, 1940 m. rugpjūčio mėn. jis pasitraukė iš generalinio štabo viršininko vietos. Tačiau tuojuo buvo matyti, kad tai jis padarė dėl visai kitų priežasčių; specialistas negalėjo pakeisti, kad jam per daug įtempta laikinio susitarimo Stalino politika išmušė iš ranku vilčių teikiančią galimumą dviejų frontų kare sužlugdyti Vokietiją. Specialistas buvo paslūstas į garderobą. Ir štai dabar vėl jis buvo išvilktas į areną, kad atitaisytu tai, ką kiti pagadino.

Kaip buvo nuskaudintas „Ark Royal“

Paskandinusio laivą kapitono Reschkės pasakojimas

BERLIN, XI. 24. (PK. Ištrauka). Viename DNB gautame pranešime iš Viduržemio jūros fronto nupasakojamas angų lėktuvnešio nuskaudinimas.

Prieš keletą valandų — sakoma šiame pranešime — į vieną Italijos uostą įplaukė laimingasis kapitono leitenanto Reschkės povandeninis laivas. Barzda apžėlusiu laivo igulos narių veidais spindį džiaugsmu, kad juos taip širdingai pasitiko italų draugai.

Per bendrus pietus atvyksta pats admiralas ir aiškiai susijaudinęs sveikina vokiečių povandeninio laivo kapitoną dėl jo laimėjimo. Turėdamas ramesnį akimirksnį, kapitonas leitenantas Reschkė papasakoja apie savo puolimą prieš stiprių anglių laivų junginį:

„Mes gavome žinią, kad Viduržemio jūros vakarinėje dalyje yra stiprus anglių laivų junginys, kuris plaukia atgal į Gibraltarą. Naktį pradėjome ieškoti anglių plaukda-

mi jų spėjamoju keliu. Visą laiką keikėme šviesią naktį. Tačiau ji buvo mūsų laimė. Mes visiškoje tamsoje niekuomet nebūtume junginio pastebėję. Apie 4 val. ryto dežuruojantis jūrininkas dešinėje pusėje pastebėjo miglotus daugelio laivų siluetus. Laivai akiratyje atrodė, kaip vėžliai. Nors mūsų laivas dar nebuvo prie pat junginio, tačiau aiškiai galėjome pastebėti, kad priešakyje plaukė trys labai riebiūs kasniai, o pats pirmasis — „Ark Royal“. Po to sekė kitas lėktuvnešis ir pagaliau vienas kautynių laivas, kuris vėliau pasirodė esąs „Malaya“. Maždaug įvertinę padėtį, tuoj pradėjome puolimą. Priešas mums net padėjo. Jis, būtent, padarė zigzagą į mūsų pusę, taip, kad nuotolis pasidarė dar menkesnis. Jei jis to nebūtų padaręs, tur būt, būtų nuo mūsų pasprukęs. Po to labai jam rizikingo manevro priešas atsidūrė labai palankioje mums pozicijoje. Aš paleidau taiklia torpedą į pirmąjį lėktuvnešį — į „Ark Royal“ ir, žinoma, tuoj visa jėga pasukau laivą priešinga linkme. Netrukus išgirdome sprogimą ir pastebėjome kylant dūmų stulpą. Man tuoj dingtelėjo mintis, kad čia mes dar negalėjome pataikyti į „Ark Royal“, bet kad viena mūsų torpeda bus pataikiusi į naikintoją, kuris plaukė vilkstinėje priešais „Ark Royal“! Aš, būtent, galėjau tiksliai apskaičiuoti, kiek laiko torpeda turėjo keliauti iki lėktuvnešio. Kiek palaukus, iš centrinės buvo staiga pra-

nešta: „Du smarkūs vienas po kito eina sprogimai“. Čia ir buvo pataikyta į lėktuvnešį. Pačiam laivui irgi buvo jauti nedidelė sukūrtimai. Pamatyti, dėja, nieko negalėjome, nes, viena, paleidžiant torpedas nuotolis buvo jau, palyginti, didelis, o antra, mes tuoj buvom paėmę priešingą kursą. Nakties tamsa prarijo laivų siluetus. Pasukę pastebėjome dar tris laivus. Bet jie buvo per toli, kad vertėtų jais rūpintis. Bet vilkstinėje, pas anglius, matyti, buvo nelabai malonu. Jie, tur būt, visai nebūvo susipratę gintis, — nes tik kitą dieną girdėjome, kaip naikintojai be plano mėtė povandenines bombas, kurios mums nieko nepadarė“.

SANCHAJUS. Neseniai paskirtas pirmasis Jungtinių Valstijų komisaras Indijai Thomas Murray Wilsonas, kaip pranešama iš Delhio, Indijos vicekaraliui lordui Linlithgowui įteikė Roosevelto pasirašytą skiriamąjį raštą. Kartu su Wilsonu yra du Jungtinių Valstijų armijos stebėtojai Indijai.

Svetimšaliai darbininkai Vokietijoje

Kai Vokietijoje gerokai prieš šį karą pasireiškė didesnis darbininkų trūkumas, skaičius darbininkų-svetimšalių, kurie Trečiąjame Reich'e uždirbdavo duoną, vis didėjo. Prieš pat karo pradžią darbininkų svetimšalių pareikalavimas Vokietijoje buvo ypatingai didelis. Daugelis vokiečių darbininkų buvo pašaukti į karo tarnybą. Juos gi reikėjo kam nors pakeisti, nes vokiečių ūkiui buvo statomi vis didesni reikalavimai. Todėl buvo didesniu mastu moterys paimitos į darbą, — taipgi ir senesni žmonės gavo užsiėmimą, — bet vis to dar neužteko. Ypatingai buvo jaučiama darbininkų stoka, kai vokiečių armija užėmė vis naujas sritis. Dėl tos priežasties šimtai tūkstančių karo belaisvių buvo įjungti į darbą. Ir bedarbiai iš vokiečių kariuomenės užimtu sričių gavo Vokietijoje darbą. Pagaliau, iš draugių Vokietijai valstybių atsirado daug darbo ieškančių, kurie savo tėvynėje nieko neveikė ir galėjo savo darbą Vokietijoje atnešti savo kraštui naudoti.

Užsieniečių darbininkų Reich'e buvo 16 įvairių tautybių. Pirmoji vietoj minėti italai ir slovakai. Pagal skaičių toliau eina Balkanų tautos — bulgarai, vengrai, jugoslavai ir rumunai. Toliau eina vakarų tautos — olandai, belgai ir prancūzai. Didelį darbininkų kontingentą sudaro lenkai, kurie dirba daugiausia žemės ūkio srityje, bet jų yra ir kasyklose bei pramonėje. Išskyrus žemės ūkį, užsieniečiai darbininkas dirba pirmiausia prie kelių statybos, toliau, statyboje, geležies ir metalo pramonėje. Vokietijoje taip pat yra daug svetimšalių kepėjų, mėsininkų, batsiuvių ir kitų. Užsieniečiai gali rasti darbo visuose amatuose.

Vokietijoje užsieniečių darbininkų darbas aukštai vertinamas. Visur giriamas jų darbštumas. Vokietijoje darbininkai gali pinigų sutauvoti ir persiusti į tėviškę.

Bet ne vien algos klausimas tenkina užsienio darbininką Vokietijoje: tarp darbininkų išsivysto europėjiškas darbo solidarumas. Darbininkai įsitikina, kad Vokiečių Reichas turi įvykdyti europėjišką uždavotį. Italas, kuris čia

dirba, žino, kad anglis, kurias jis kasa, patarnaus talpogi jo tėviškėi. Šiaurės darbininkas supranta, kad sustos į šalis anglų importas jo tėvynėje gali būti vėl išlygintas vokiečių eksportu. Vakarų ir rytų darbininkas pradeda pastebėti, kad Vokietija pamažu tampa aprūpinimo centru visai Europai, kuris ypač dabar, kai Europa per karą yra atskirta nuo Vakarų importo, gali aprūpinti kitas valstybes gyvenimui reikalingais daiktais.

OŽKA, OŽKA, PRAŠYK ŽIEMAI!

PABAIGTUVĖS GANYKLOJE

Rytas žemė patalą klojasi, o viršum kūdrų ir tvenkinų vaikų klegesys gyvena. Visi vaikai džiaugiasi artėjančios žimos pramoga. Tik vienas Lobaiciū Juozukas vis lūpa patempęs kiekvieną dieną karves į laukus gena. — Ir kada tas sniegas karves tvarte pririš? Ganyk vasarą, ganyk rudėnį, ganyk ir žiemą, — skundžiasi vienas sau po nosimi. Varo karves į galą sodybos, toliau į mišką ir šnibžda: — Kitais metais Visų Šventių ir atariša piemenį nuo botago, o šiomet — tuojuo adventas, o sniego vis nėra. O kad būtų jau tas sniegas, galėtų namuose sėdėti, vyrams padėtu, žabus kapotų. Šiandien jau būtų ir nebegines — vyrams buvo reikalingas. Bet tos bobos bobos: kad pradėjo rėkti, šaukti, ir vyrai nusileido. — Gena vėl šiandien Juozukas toliau nuo sodybų į laukus, ir galvoja: gal ten ras kitus piemenis, susikurs ugnį, dar bulvių išsikeps. O jei bus senasis kerdžius Dainulis, ir visai linksma bus: pasakos ir galo negirdėsi, iki pradės temti.

— Juozuk, Juozuk, žinai, žiema šauksime! — iš to pradeda šaukti kiti piemenys. — Jau Vanagiukas nubėgo savo ožkos parsivesti. Tuojau ir dėdė Dainulis bus, — šaukė vaikai. — Žiūrėk, — rėkė Aldariukas: — jau Vanagiukas ožką parjoja. — Vanagiukas, užsėdęs ožką, kojomis

žemę paspirdamas, ragus įsitvėręs rėkavo:

- Ožka, ožka, prašyk žiemą.
- Prijojęs prie vaikų, suriko: — Varavankū Šabarmankū pūkai laksto, vaikai drasko.
- Žiema ateis, nuo botago paleis.
- Vaikai, — nepastebėtas priėjo senasis kerdžius Dainulis, — tuojuo veskime ožką aplink beržą.
- Dėde, dėde, kas ves ožką?
- Labaičiukas ves, Vanagiukas jos, o Aldariukas uodegą laikys.
- O kas pamokslą sakys?
- Jonukas.

Ir visi vaikai nulalėjo prie storo, nusvirusiomis šakomis, vienmarškiniu beržo. Papuošę ožką ragus žolėmis, beržo tošimis, ir prasidėjo iškilmingosios eitynės. Labaičiukas su Antanuku ožką vedė, Vanagiukas jojo, o Aldariukas uodegą laikė. Kai ožka kartą jau buvo apvesta apie beržą, vytine šmaukšt per pauodegį.

— Ožk, ožka, prašyk žiemą. — Ilpes beržan, Jonukas supurtė šakas. Nukrito keli beržo lapeliai. — Tuojuo snigs, tuojuo snigs: jau krenta. Ir vėl buvo apvesta ožka aplink beržą su tomis pat apeigomis. Apvedė ir tretį kartą. Dabar Jonukas, beržė sėdėdamas, pradėjo:

Žemės ūkio tyrinėtojų suvažiavimas

Vakar prasidėjo Žemės ūkio Tyrimų Departamento laukų ūkio sekcijos suvažiavimas. Jį atidarė Dr. Gaul, generalinio komisaro vardu palinkėjęs suvažiavimui sėkmės ir padėkojęs p. p. agronomams už rūpestingai atliekamą darbą. Išsėmėje atidaromojoje kalboje Dr.

Var var vankū širdin šarkū. Čia niekai, Čia griekai, Čia visa pakusa. Pasakė, kaip vargo jie per vasarą, ypač rudėnį. Kiek vargo, šalo ir lietaus kentė, kol sulaukė šio meto. Dabar tikisi jie ateinant džiaugsmo, nes ožka atrišianti nuo botago. Vėl papurtė beržą. Nukrito keletas geltonų beržo lapų, o kerdžius supylė ožką vytine. Visi vaikai suriko: — Ožka, ožka, atrišk nuo botago. Jei neatrįši, ir daugiau gausi.

Po visų eitynių paleido ožką ir susikūrė ugnį. Kerdžius į žėruojančias žarijas pabėrė bulvių ir pradėjo sekti pasaką apie praėjusias dienas, kai jie ganydavo dideliuose miškuose, kur buvo daug vilkų, ir, rudens sulaukę, vesdavo ožką aplink beržą.

Daug pasakojo senasis Dainulis vaikams pasakų, daug karčių dienų prisiminimų nuleido iš senos širdies, kol iškepė bulvės ir pamelžė ožką. Skanus buvo jiems ožkos pienas su keptomis bulvėmis, ir, saulutei besisilpintai miškų vainike, ožką vainikuotais ragais piemenys parginė į kalną. Kaimas tuojuo pamatė žyguojančią prieš piemenis ožką ir suprato, kad ganymas šiandien baigtas. Ožka apvesta aplink beržą. **J. ŠETEKŪNIS.**

Gaul pažymėjo, jog tyrinėjimo darbas labai svarbus norint pasiekti ko didžiausią ž. ūkio našumą. Ateintiems metams prašė bandymus sutvarkyti taip, kad būtų gauta ko didžiausia nauda šiuo metu itin aktualiai „gamybos kova“. Toliau kvietė bandymų bei tyrinėjimų rezultatus negaištant per spaudą bei kitokiais būdais paskleisti tarp ūkininkų. Kalbėdamas kaip specialistas į agronomus, Dr. Gaul konkrečiai nurodė visą eilę aktualijų, kurios pirmoje eilėje turi rūpėti ž. ū. tyrimo darbininkams. Taip, sakysim, pabrėždamas priminė, kad rūgščių mūsų dirvoms neutralizuoti būtų panaudotos kalkės, kurių ligi šiol krūvos riksdavo aplink cukraus fabrikus. Buvo pailvestas mėslo sunaudojimo, pašaro paruošimo ir kiti, jau veik įsimtinai specialūs techniniai klausimai.

Z. ū. tyrimo departamento direktorius agr. p. Šabanavičius, padėkojęs Dr. Gaul už visokeriopai rodomą ž. ū. tyrimo darbą, palankumą, padarė trumpą apžvalginį pranešimą. Bolševikiniais laikais ž. ū. tyrimas buvo kukliai prisiglaudęs prie vadinamųjų tarybinių ūkių, bet šios institucijos darbas jau nebebuvo praktinio mokslo kūryba, o „socialistinio ūkio“ statymas. Žinoma, pozityvių rezultatų nėra iš tolo nebuvo galima laukti, — priešingai, viskas sparčiai ėjo menkėjimo linkme. Nuo karo tenukėtoje tik viena linų bandymo stotis N. Vilnioj, kur buvo sunaikinta daug vertingų mokslo aparatų. Pobelševikiniu metu ž. ū. tyrimo darbą iš naujo organizuojant dabartinio Z. ū. Tyrimo Dep- to branduolį sudarė, be direktoriaus p. Šabanavičiaus, agronomai J. Šumskis ir J. Bausys.

Suvažiavimas dar tebevyksta: toliau jame svarstomi grynai specialūs ž. ū. tyrimo klausimai. **-mas.**

Der Stadtkommissar Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 55

Die in der Durchfuhrungsbestimmung der Verordnung des Herrn Generalkommissars...

scheinigung, die in der Ortsteile I. Laisvės Allee 70, ab Montag, den 24. 11. zu empfangen ist.

Der Stadtkommissar ges. CRAMER SA - Oberfuhrer Kauon, den 22. November 1941.

Miesto Komisaros Skelbimas Nr. 55

Pono Generalinio Komisaros s. m. lapkricio 10 d. skelbimu, del gyventoju aprupinimo...

nos. — 1-joje kontorose Laisvės al. 70 Nr. b) Lietuviams — visose Lietuvos žiniotje...

Miesto Komisaros (pas.) CRAMER SA - Oberfuhrer Kauon, 1941 m. lapkricio 22 d.

SIANDIEN VILNIAUS FILHARMONIJOS KONCERTAS PER RADIJĄ

Užvakar puikiai pasisekęs Vilniaus Filharmonijos Liaudies Ansamblio koncertas...

JAU IŠDUODAMOS NAUJOS MAISTO KORTELĖS

Kauno Miesto Savivaldybės Maisto ir Prekių Skyriaus kontoroje (jų sąrašas mūsų dienraštyje buvo paskelbtas Nr. 115) jau išduodamos naujos maisto kortelės.

Kadangi dabar turimu kortelių galiojimo laikas pasibaigia gruodžio 1 dieną, ligi to laiko visi kauniečiai turi išsiminti naujas korteles...

NAUJA PREMIERA KAUNO JAUNIMO TEATRE

Sekmadienį, lapkricio 30 d., Kauno Jaunimo Teatre statoma ši sezona jau trečioji premjera — „Keliančiant Puriena“.

VISI MĖGĖJU CHORAI, ORKESTRAI IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ BŪRELIAI

privalo tuojau išregistruoti Vilniaus Filharmonijoje ir pranešti jai apie savo veikimą.

KAUNO DIDYSIS TEATRAS

Antradienį, lapkricio 25 d., statoma J. Strauso komiška opera „Čigonų Baronas“.

V. D. U. TECHNOLOGIJOS FAKULTETAS SKELBIA KONKURSA

kandidatams teorinės elektrotechnikos, techninės elektronikos ir aukštos tūmpos technikos pagrindų kursams dėstyti Elektrotechnikos katedroje vyr. mokslo personalo teisėmis.

2. Mažmenų prekyba ir svetinės gauna nuo aukščiau paminėtų kainų 10% nuolaidos.

3. Naujų kainų nustatymo pagrindui paimtas alkoholio kiekis nuošimčiai pagal turį turi būti tiksliai pažymėtas ant bonkų etiketės.

1. Kainos svetinėse gėralams 1/4 talpos bonkose yra šios:

Table with 3 columns: Ipatinga kategor., I kat., II kat. Rows include Džinas (60%), Degtinė (40%), Dar po viena Stumbrinė, Skaidrioji (40%), Jonžolinė (40%), Šermukšninė (36%), Gintarinė, Krupnikas, Likeriai įvairių rūšių (40%) (Benediktinas, Šaltmėtinė ir t.t.), Likeriai įvairių rūšių (38%) (Cherry Brandy ir t.t.), Likeriai įvairių rūšių (38%) (Vyšninė ir t.t.), Likeriai įvairių rūšių (33%)

2. Pagal ypatinga ir I kainų kategoriją galės būti parduodami gėralai tik tose svetinėse, kurioms atitinkamas Srities Komisaros leis. Visos kitos svetinės priklauso II kainų kategorijai.

BAUDOS UŽ KAINŲ KĖLIMA

Kauno Srities Komisaros už aukščiausių kainų peržengimą, už prasielkima su 1941. IX. 12 Reicho Komisaros Rytų Kraštui potvarkiu del kainų žymėjimo, lygiai kaip ir už prasielkima su 1941. IX. 6 Generalinio Komisaros Kaune skelbimu del pieno ir riebalų ūkio 10.— iki 30.— RM baudomis nubaudė šiuos asmenis:

Brigitė Saldienė, Okainiai, Šėtos valsč. Kėdainių apskr.

Vincė Sereikė, Pakmestė, Survilijokio valsč., Kėdainių apskr.

Adomą Antanaitį, Užupis, Survilijokio valsč., Kėdainių apskr.

Janiną Sipavičiūtė, Kebonis, Dotnuvos valsč., Kėdainių apskr.

Balį Marosą, Taujėnai, Šėtos valsč., Kėdainių apskr.

P. Dirgienė, Čiukiškis, Josvainių valsč., Kėdainių apskr.

Stasį Kmaitį, Kamenai, Šėtos valsč., Kėdainių apskr.

Barborą Navarauskaitę, Paberžė, Survilijokio valsč., Kėdainių apskr.

Joną Kisoną, Plaktiniai, Josvainių valsč., Kėdainių apskr.

DEL INAŠŲ SOCIALINIAM DRAUDIMUI IR PROFESINĖMS SAJUNGOMS

Igaliojinis Profesiems Sajungoms praneša, kad įnašus socialiniam draudimui, profesiems sąjungoms ir mokesčių kultūrinams tikslams, remiantis pono Reicho Komisaros Rytų kraštui 1941 m. lapkricio mėn. 8 d. potvarkiu del atlyginimų suregulavimo, reikia mokėti ir nuo papildomu primokėjimų, o atelytyje — nuo padidintų atlyginimų.

KAUNO VALSTYBINIS TECHNIKUMAS PAVASARĮ IŠLEIS APIE 120 NAUJŲ TECHNIKŲ

Kauno valstybiniam teknikume ruošiami: architektūros, elektrikos ir telasusisiekimo, pramoninės mechanikos, grynosios mechanikos ir statybos technikai.

Estų tautos nuostoliai nuo bolševikų teroro

„Deutsche Zeitung im Ostland“ rašo apie bolševikų viešpatavimo metu padarytus estų tautai nuostolius žmonėmis.

Trečiadienį, lapkricio 26 d., 15 val. Vilniaus Filharmonijos Ansamblio koncertas ir vakare Fedoro pjesė „Brandos stetatas“.

1. Kainos svetinėse gėralams 1/4 talpos bonkose yra šios:

2. Mažmenų prekyba ir svetinės gauna nuo aukščiau paminėtų kainų 10% nuolaidos.

1. Kainos svetinėse gėralams 1/4 talpos bonkose yra šios:

Table with 3 columns: Ipatinga kategor., I kat., II kat. Rows include Džinas (60%), Degtinė (40%), Dar po viena Stumbrinė, Skaidrioji (40%), Jonžolinė (40%), Šermukšninė (36%), Gintarinė, Krupnikas, Likeriai įvairių rūšių (40%) (Benediktinas, Šaltmėtinė ir t.t.), Likeriai įvairių rūšių (38%) (Cherry Brandy ir t.t.), Likeriai įvairių rūšių (38%) (Vyšninė ir t.t.), Likeriai įvairių rūšių (33%)

2. Pagal ypatinga ir I kainų kategoriją galės būti parduodami gėralai tik tose svetinėse, kurioms atitinkamas Srities Komisaros leis. Visos kitos svetinės priklauso II kainų kategorijai.

fakulteto. Mokyklai vadovauja dir. inž. pulk. A. Kriksčiūnas. Veikia ir technikum kooperatyvas, kuris aprūpina mokinius jiems reikalingais būtinajais vartojimo dalykais.

PANEVŽIO SRIŠĖ SUDABO 6 APSKRITYS

I naujai sudaryta Panevėžio sriti, valdoma srities komisaros p. Neum, įeina Panevėžio, Biržų, Rokiškio, Zarasų, Utenos, Ukmergės apskritys ir Panevėžio miestas.

SUDARYTAS ZARASŲ APS. SAVITARPINĖS PAGALBOS KOMITETAS

Pirmininkas — Kostas Balčiūnas. Zarasų aps. valdybos narys. Nariai: Jonas Valluonis, Zarasų miesto burmistras, Fulgencijus Grikevičius, Zarasų aps. gydyt.; Pranas Pauliukonis, Zarasų gimnazijos direktorius; Jonas Dereškevičius, Zarasų pradž. mok. inspektorius; Petras Blažūnas, ūkininkas, Ž. ū. Koop. ir Zarasų P. P. B-vės Valdybos narys.

KAUNO M. MOTINOS IR VAIKO CENTRINĖ KONSULTACIJA

(buv. Motinos ir Vaiko Apsaugos Inspekcija) persikėlė į Aušros g. Nr. 26; tel. 23720.

KAUNO APSAUGOS POLICIJOS ISTAIGOS

nuo lapkricio 24 d. išaukiamos naujais telefono numeriais 29178—29180.

VOKIEČIŲ KALBOS KURSAI KRETINGOJE

Apskritis atstovo profesiems sąjungoms Prano Anslukaičio suorganizuoti vokiečių kalbos kursai pradėjo veikti lapkricio mėn. 17 d. Kursantų įsirašė: pirmon grupėn 95, antron — 62, trečion — 20. Kursus lankančių yra ir kaimo jaunuomenės.

UŽTEMDYMAS

šiandien nuo 16,25 iki 7,57.

Bekanntmachung ueber Hoechstpreise fuer Trinkbrandtweine. Vom 23. November 1941

Gemäss § 4 der Allgemeinen Anordnung ueber die Preis- und Lohngestaltung im Ostland vom 11. September 1941 (Verkuendungsblatt S. 7) bestimmt sich im Einzelnen mit dem Reichskommissar fuer das Ostland fuer den Generalbezirk Litauen folgen-

de Hoechstpreise fuer Trinkbrandtweine:

1. Die Kleinverkaufspreise betragen fuer Trinkbrandtweine in Flaschen von:

Table with columns: Liter, Inhalt, RM, 1/10, 1/16. Rows include Džinas (60%), Branntwein (40%), Darpoviena, Stumbrinė, Skaidrioji (40%), Jonžolinė (40%), Šermukšninė (36%), Gintarinė, Krupnikas, Likore versch. Art (40%), Likore versch. Art (38%), Likore versch. Art (36%), Likore versch. Art (33%)

Flaschen (Etikett) angegeben sein. Alte Etikette sind dementsprechend zu ergaenzen oder abzuändern.

1. Die Gaststaettenpreise betragen fuer Trinkbrandtweine in Flaschen von 1/4 l Inhalt:

Table with columns: Sonderstufe, Preisstufe I, Preisstufe II, RM. Rows include Džinas (60%), Branntwein (40%), Darpoviena, Stumbrinė, Skaidrioji (40%), Jonžolinė (40%), Šermukšninė (36%), Gintarinė, Krupnikas, Likore verschiedener Art (40%), Likore verschiedener Art (38%), Likore verschiedener Art (36%), Likore verschiedener Art (35%)

Die Bekantmachung tritt mit Wirkung vom 17. November 1941 in Kraft. Kauon, den 21. November 1941. Der Generalkommissar in Kauon I. A. ges. NABERSBERG

Skelbimas apie aukščiausius gėralų kainas nuo 1941 m. lapkricio 23 d.

Pagal 1941 m. lapkricio 11 d. bendro potvarkio del kainų ir atlyginimų nustatymo Rytų Krašte 4 § (Skelbimų lapas psl. 7), susitaręs su Reicho Komisarų Rytų Kraštui, nustatau ger-

neralinei Lietuvos sričiai sekancias aukščiausias gėralų kainas:

1. Mažmeninio pardavimo kainos gėralams bonkose yra šios:

Table with columns: Talpa litrais, 1, 1/4, 1/2, 1/10, 1/16, RM. Rows include Džinas (60%), Degtinė (40%), Dar po viena Stumbrinė, Skaidrioji (40%), Jonžolinė (40%), Šermukšninė (36%), Gintarinė, Krupnikas, Likeriai įvairių rūšių (40%), Benediktinas, Šaltmėtinė ir t.t.), Likeriai įvairių rūšių (38%), Likeriai įvairių rūšių (36%), Likeriai įvairių rūšių (33%)

Sportas

Ariauskas žais simliona

Sekmadienį, lapkričio 30 d., Perkūno klubo patalpose, Poškos 1, šachmatininkas Ariauskas žais simliona. Simulionė gali dalyvauti visi šachmatininkai, civiliai ir karaliai. Norintieji užrašo Kūno Kultūros rūmuose iki šeštadienio 12 val. Dalyviai turės atsinešti savo šachmatatus. Tenka pažymėti, jog Ariauskas yra vienas mūsų meistrų klasių žaidėjų. Dabartiniu laiku, Valtoniu gyvenant Vilniuje, Ariauską tenka laikyti pajėgiausiu šachmatininku Kaune.

Čaikauskas laimėjo

Kauno šachmatų tumbolo turnyre buvo įdomių kovų. Tarp kitų, dalyvavo keletas vokiečių karių, bet jie, išskyrus Gehr. Matzke, pralaimėjo jau pirmame rate, daugiausia dėl laiko stokos.

Iš pirmųjų susitikimų staigmena buvo Žukausko pralaimėjimas Severinui. Šiame pasekmė gana normalios. Paskutinieji keturi liko šachmatininkai: Medicas, Severinas, Čaikauskas, Juozonis. Prieš tai Medicas įveikė Juozoną, Juozonis priverė pasiduoti Mikalauška, Severinas nugalėjo Kutkų, o Čaikauskas laimėjo prieš Vabala Gudaitį. Pusrallyje Čaikauskas nugalėjo Juozonį ir Medicą — Severiną. Baigminė kova tarp Čaikausko ir Medicos baigėsi pirmojo laimėjimu. Tuo būdu Čaikauskas užėmė pirmąją vietą.

Šis turnyras susilaukė didesnio susidomėjimo, ką rodo gausus dalyvių skaičius.

Krepšinio turnyre

Krepšinio turnyras jau eina į pabaigą. Beliko keletas susitikimų, kurie numatomi netrukus.

Paskutinėse rungtynėse Perkūnas I didele pasekme sukirto LGSF II 66:16 (26:6). LGSF II pasirodė menkas priešininkas stipriajai Perkūno ekipai, kuri lengvai ir be didesnio įtempimo įtikinamai laimėjo. Taškai: Perkūnas I: Puzinauskas I (18), Norkus I (15), Leščinskas I (14), Mackevičius (11), Puzinauskas II (6), Leščinskas II (2); LGSF II: Zemaitis (10), Lataitis (6).

Toliau Universitetas nelaukta nugalėjo LFLS. Tiesa, pergalė kukli, vos vieno taško, bet pakankamai reikšminga. Universitetas padėjo daug pastangų ir pasiekė pirmojo laimėjimo. LFLS sužaidė silpnokai ir be ypatingo prosvaičių. Universitetas: Pužauskas (16), Ivaškevičius (14), Adomaitis (4), Baliukevičius (2); LFLS: Šliūpas (13), Paransevičius (9), Jakelaitis (6), Mažeika (6), Petrauskas (2). KTK be kovos, pasekme 3:0, įskaitytas laimėjimas prieš neatvykusį Taurą. Tai jau ne pirmas atsitikimas, kad Tauras neatvyksta rungtyniauti. Panašūs pasielgimai turi galutinai baigti.

Tolesnėse rungtynėse Perkūnas II įveikė Taurą 21:13 (11:3). Tauras pasižymėjo didele sparta, bet trūko išmaningesnės technikos ir gerų metimų. Perkūno II laimėjimas pelnytas, nors ne lengvai įkovotas. Taškų pasiekė: Perkūnas II: Vietrinis (8), Saladžius (7), Zaroskis (2); Tauras: Bielskis (8), Ilgūnas (2), Andriuskevičius (2), Čerkeliūnas (1).

Prieš KTK Universitetui nepavyko, nors ir atkakliai kovojo. KTK pasirodė silkiai brandemiais penketukas, suėmęs

iniciatyvą ir rankas ir diktuojas žaidimą. Universitetas darė daug pražangų, bet KTK žaidikai bėdaus silpnai metė. Pasekmė 22:14 (9:2) KTK naudai. Taškai: KTK: Ralkevičius (7), Norkus II (7), Nikolskis (6), Baltrūnas (2); Universitetas: Baliukevičius (4), Adomaitis (4), Ivaškevičius (4), Birulis (2).

Moteryų susitikimas LFLS — LGSF I parodė, jog LFLS dabartiniu laiku patį geriausią moterų ekipą, savo priešininkes nugalinti be didesnio vargo, pajėgi techniškai ir taktiškai, turinti atžymėtų metikų. LGSF I pasipriešinimas buvo miglotas, nors ir labai stengtas. Iš LFLS išsiskyrė vykusiais metimais J. Kuzmickaitė. Gerai sužaidė ir visos kitos. Tiesa, antrą kėlinio pradžioje nutiko šis tas nelaukta, kai Meškauskaitė (LFLS) iš užsimeršimo įmetė į savo krepšį ir tuo LGSF I naudai pelnė porą taškų. Na, tai jau linksmesnio pobūdžio nuotykis, ne pirmas mūsų krepšinio gyvenime. Taškai: LFLS: J. Kuzmickaitė (8), Motiejūnaitė (6), Miuleraitė (3), Astrauskaitė (2), Meškauskaitė (2); LGSF I: Kvedaraitė (3), Karnilavičūtė (2), Meškauskaitė (LFLS) 2.

Perkūnas I, žengias į turnyro nugalėtojus be pralaimėjimo, neapvykė rungtynėse prieš LGSF I ir laimėjo 31:20 (16:12). Nors LGSF I viena pajėgiųjų komandų, Perkūnas I laimėjo išpuilingai. Perkūniečiams labai vyko tolimi metimai ir šilap geriau sekėsi. Apskritai, susitikimas buvo įdomus, įvairiaspalvis, su eile gerų derinių, pilnas įtamos ir įaudinančių akimirkų. Pirmą kėlinį LGSF I dar labiau spyriėsi, bet ir tai negalėjo viršyti Perkūno I techninės ir taktinės plonybės. Antrame aškieči vyravo Perkūnas I, nors laimėjimas nebuvo

ypatingai lengvai išveržtas. Kova buvo verta žiūrovų dėmesio. Taškų pasiekė: Perkūnas I: Norkus I (9), Puzinauskas II (7), Mackevičius (7), Puzinauskas I (4), Leščinskas (4); LGSF I: Pimenovas (8), Prosevičius (6), Kulakauskas (4), Masaitis (3), Tumaitis (1).

Šiandien, antradienį, turnyras vykdomas toliau, 18 val. susitinka Tauras — Universitetas (teisėjas Griėnovas, Pimenovas) ir 19 val. žaidžia LFLS — Perkūnas II (teisėjas Norkus II, Nikolskis).

Trumpai iš visur

— Tarptautinės teniso rungtynės Švedija — Italija baigėsi 5:1 švedų naudai. Pažymėtinas Schroederio laimėjimas prieš del Bello 6:0, 4:6, 6:3, 6:3 ir dvejetė Schroederio — Rohissono pergalė prieš Cucelli — del Bello 15:13, 6:2, 6:4.

— Pirmasis tarpvalstybinis mėgėjų boksininkų susitikimas Slovakija — Kroatija baigėsi lygiomis 8:8. Rungtynės įvyko Pressburge.

— Rytų fronte žuvo vokiečių sportininkas Hugo Straussas, Berlyno olimpiadoje laimėjęs aukso medalį plaukymo regatoje.

Kauno radijas

TRIEDIADENIS, 26. XI

5.00 Vokiečių karliams RP; 6.00 Dienos mintys, Rytinis koncertas (pl.); 6.40 Mankšta. Vad. Kotryna Marijošienė; 7.00 Žinios vokiečių k. RP; 7.15 Žinios lietuvių k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Ūkininkams; 8.20 Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečių k. RP; 9.15 pertrauka; 10.00 Valkams. „Pramušta galvėlė varliūkščiai“; 10.30 Kamerinė muzika (pl.); 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus; 12.05 Pl. muzika; 12.30 Žinios vokiečių k. RP; 12.45 Pl. muzika; 13.00 Žinios lietuvių k.; 13.15 Vidurdienio koncertas RP; 14.00 Žinios vok. k. RP; 14.15 Popietinis koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių k. RP; 15.30 — 16.00 — pertrauka; 16.00 Antanas Miškinis; 600 metų nuo Gedimino mirties; 16.15 Koncertas. Dainuoja sol. E. Kasperidūnaitė ir op. sol. J. Būtėnas; 16.45 Žinios lietuvių k.; 17.00 Žinios vokiečių k. RP; 17.15 Garsų paradas (pl.); 17.45 Lakštingala ir rožė Liaudies pasaka; 18.00 Garsų paradas (tesinys); 18.30 Laiko įvykiai, pranešimai iš fronto, paskaitos karo ir politiko temomis ir žinios vokiečių k. RP; 20.15 Mažoji orkestrinė koncertas; 21.00 Žinios lietuvių k.; 21.10 Vokiškai lietuviams; 21.20 Vaidinimas Balio Sruogos „Giesmė apie Gedimina“; 22.00 Žinios vokiečių k. RP; 22.15 Šokių muzika (pl.); 23.00 Programos pabaiga.

KAUNO OPERETES TEATRAS

Šeštadienį, lapkričio 29 d., 15 val.

Kauno miesto teatre

„LINKSMOJI NAŠLĖ“

F. Leharo 3 v. operetė.

Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM

3907(1)

Pamesta

Pilietai, paėmęs iš Vytauto pr. m. 19 valgyklos mano ridiklulį, nors grąžink dokumentus. Laisvės al. 31b, b. 20, Bučinskaitėl. Pinigus palikite sau. Būsiu jums labai dėkinga. 3878(1)

S. m. lapkričio mėn. 18 d., Žuvų Rinkoje, prie pardavimo staliuko, žuvo odinis portfelis su levos Levandauskienės vardu vidaus pasu, smulkiak prekybaj patentu, pinigais 850 Rb ir kt. smulkiais dokumentais. Radusį prašau grąžinti už atlyginimą. 3881(1)

Laisvės al. XI. 21 pamestas vidaus pasas Nr. 7005. Kauno K. S. D. pažymėjimas, ginklo leidimas Nr. 56 ir naktinis leidimas. Sažiningai radėją prašau grąžinti K.S.D. Kalėjimui, Viktorui Kaleninskiui, tel. 23915. 3892(1)

SKELBIMAS

Pamestas Sokolovo Anatolijaus pasas ir mokslo pažymėjimas. Radusį prašau grąžinti už atlyginimą į Zarusus, Šiaulių g. 62. 3902(2)

Pamestas darbo pažymėjimas Alberto Jurevičiaus, duota Kauno kirpėjų artelės (Kirpykla), laikyti be vertės. 3920(1)

Pamesta amžina plunksna Lietuvos Banke Vokomatikos išgreviruota E. Rektyst, radus prašau paskambinti tel. 25980, būsiu širdingai dėkingas. 3913(1)

XI. 22 pamestas rankinis laikrodėlis firmos „Linis Grisel“. Savanorių pr., Laisvės al. ar Birštono gatvių rajone. Laikrodėlis brangus kaip dovaną. Radusį nuolankiai prašau grąžinti už gerą atlyginimą. Telef. 21625 arba Daukanto 5, b. 3a, M. J. 3871(2)

Kauno Didysis Teatras

Antradienį, lapkričio 25 d.,
OGONU BARONAS
J. Strauso 3 v. komiška opera.
Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM

Trečiadienį, lapkričio 26 d.,
BRANDOS ATESTATAS
L. Fodoro 3 v. pjesė.
Bilietai nuo 0,20 — 1,20 RM.

Penktadienį, lapkričio 28 d.,
PRISIKELIMAS
P. Vaičiūno 5 v. komedija.
Bilietai nuo 0,20 — 1,00 RM.

Šeštadienį, lapkričio 29 d.,
COPELLIA
Delibo 3 v. baletas
Bilietai nuo 0,30 — 1,50 RM.

Sekmadienį, lapkričio 30 d., 13 val.
TARTIUFAS
Moljerio 5 v. komedija.
Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM.

Sekmadienį, lapkričio 30 d. vakare.
AIDA
G. Verdi 8 pav. opera.
K. Petrauskui dalyvaujant.
Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM.

Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

Kauno Jaunimo Teatras

Antradienį, lapkričio 25 d., 10 val.
TEVO PALIKIMAS
3 pav. lietuvių liaudies pasaka.
BREMENO MIESTO MUZIKANTAI
Broliu Grimmų 4 pav. pasaka.
KONCERTINĖ DALIS
Uždaras spektaklis Julijanavos ir Marvos pradžios mokykloms.

Sekmadienį, lapkričio 30 d., 15 val.
Premjera
KELIAUJANTI PURIENA
Manfred'o Kyber'o 4 veiksmų, 10 pav. pasaka.
Bilietai nuo 0,40 — 1,00 RM.

Bilietai parduodami teatro kasoje kasdien nuo 10 — 15 ir nuo 17 — 19 val.

J. MARKAUSKO B-VĖ
„MOTORAS“
Gesellschaft, Prekybos registro skyr. A Nr. 3858, elektromechanikos dirbtuvė Nr. 1. Elektromechanischer Werkstatt Nr. 1. Kaunas, Duonelaičio g. 15, tel. 2371. Atlika elektrotechnikos darbus. Perviniojami elektros motorai, dinamos, transformatoriai, ekspertizė, remontas, elektros prietaisų, elektros medicinos ir šildymo aparatai. 3903(5)

B-VĖ „VARSA“
Daro iškasas, medines raides ir kitokius užrašus. Atlika daiktynė — dekoravimo, tapetavimo ir kitus kambarių remonto darbus.
Laisvės al. 3a, tel. 26856. 3781(3)

Valstyb. Jungtiniai Valievardėnų Dirbtuvėl „Vienybė“ reikalingi kalvis — arkliai kaustytojas ir kaltininkai. Kreiptis Prieplaukos krant. 29, darbe valandomis 8,30 — 16,30, tel. 34437. 3860(2)

I LAISVĖ

Kaunas, Duonelaičio 24.
REDAKCIJA interesantus priliiminėja 12—13 ir 17—18 val. Telefonai: vyr. redaktorius 20520, red. sekretoriaus 21414, redakcijos 20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 iki 18 val., prieš šventadienius — nuo 8 iki 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siunčiant pastu) 1 mėn. užsakantiems 1 arba 2 egz. po 20 rb egzempliorius, užsakantiems daugiau kaip po 2 egz. — po 15 rb egzempliorius. Pinigus prašoma siųsti per Lietuvos Banko skyrius „Spaudos Žodis“ a. a. b. vardu (papr. ein. sąsk. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune.

Skelbimai darbo ieškantiems 3 rb, darbo siūlantiesiems 10 rb; pirksimo ir pardavimo anuklus skelbimai 15 rb; valdinių ir prekybinių įstaigų skelbimų 1 petito eilutė 4 rb. Skelbimai priimami administracijoje iš vakaro iki 18 val.; prieš šventadienius iki 15 val.

Laidžia a. a. b. „Spaudos Žodis“ Spausdina „Žaibo“ spausdė (Kaunas, Duonelaičio 24).

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

Mokytojas duoda vokiečių k. pamokas. Siūlyti raštu „I Laisvė“ adm. Mokytoju. 3814(5)

Reikalinga prie šeimos iš 2 žm. sąninga ateinanti tarnaitė. Atlyginimas labai geras. Rekomendacija būtinai.

Kęstučio g-vė 20 Nr., but. 3. 3853(2)

Reikalingas buhalteris, šiek tiek mokas vokiečių kalba. Kreiptis į Filmtreuhand Ostland, Laisvės al. 19, tel. 29115. 3910(2)

Sargėnų Sanatorijai reikalinga medicinos sesuo. Kaunas — Vilijampolė. Sargėnų g. Nr. 24, tel. 20204. Sanatorijos Direktorius 3911(3)

Reikalingas prancūzų kalbos mokytojas (ja), praktiniams pasikalbėjimams. Skambinti telef. nuo 10—11 val. Nr. 21729. 3912(1)

Gydytojo šeimai reikalinga tarnaitė, gerai mokanti vilti, skalbti ir kepti šūti. Kreiptis: Duonelaičio g. 42, b. 3. 3915(1)

Reikalingas stuvėjas vyriškų rūbų. Vytauto prosp. nr. 34, b. 1 (kampus Parodos g.), sužinoti nuo 2 val. 3917(1)

Reikalinga prityrusi skalbėja, dirbusi skalbykloje. Atlyginimas geras. Kreiptis: Kaunas, Kęstučio g. 23a, skalbykla „Dancigas“. Tel. 24654. 3879(1)

Tuoju reikalinga ateinanti patarnautoja — sarginė gyvenanti netoli Ožėskienės gatvės. Sužinoti: Ožėskienės 29a, b. 3, tarp 18—20 val. 3882(1)

Reikalingi vertėjai. Kreiptis: Kaunas, Sapiegos g. 6 nr. „Plunksna“. 3886(3)

Karių Ekonominei Bendrovei Kaune skubiai reikalingas centrinio šildymo kurikas. Teirautis b-vės krautuvių, Laisvės al. 23, nuo 8—12 ir 14—19 val, tel. 26133. 3890(2)

Skubiai reikalinga mažai šeimai tarnaitė — šeimininkė. Zemaitės g. 5, b. 4, tel. 23840. 3891(1)

Darsiniškio parapilai (Kauno aps.), reikalingas sekretija: doras, darbštus, mėgstantis švarą ir tvarką; galintis dirbti šiek tiek ir prie ūkio. Sąlygos geros. Kreiptis pas kleboną. 3872(1)

Jau pradėta Laisvės al. 11 nr. baldų ir kt. namų apyvokos reikmenų pardavimas — pirkimas ir skelbimai, tel. 26674. (Anksčiau buvo Daukanto 7). 3894(1)

Reikalingas Jonišio (Šiaulių ap.) bežnyčiai vargonininkas. 3346(2)

Reikalingas kontorai (Panevėžyje) prityręs buhalteris. Atlyginimas geras. Kreiptis šiuo adresu: Panevėžys, Vasario 16 d. g-vė Nr. 3. 3606(1)

52 m. prityręs ūkvedys, su savo mašinomis, turis daug prityrimo ūkvedyboje, ieško darbo. Ukmergė, Deltuvos 30, Kšėnavičius, perduoti J. 3880(1)

Parduoda, perka

Perka įvairias radio dalis, lempas, anodo baterijas, nikelino ir elektroš pečiukus, laikrodžių dalis ir įvairius radio aparatų matavimo įrankius. Už tinkamus vartoti daiktus moku gerą kainą. Savanorių pr. 5, telef. 38039. 3808(12)

Parduodama parkeris, šilkinė suknelė, patefonas su 15 plokšt. Dariaus - Girėno g. 112, b. 1, tel. 24777. Skambinti visa diena, kreiptis nuo 8—10 val. ir 16—21 val. 3908(1)

Pirkisui „Savišvėto“ I, II ir III kl. pamokas. Turintieji nors vienas iš paminėtų prašomi siūlyti V. L. „I Laisvė“ redakcijai. 3918(1)

Noriu keisti naują vyrišką dviratį į moterišką. Sužinoti: Kaunas, Archyvo g. 18, b. 2. 3874(1)

Skubiai pirkisui ir brangiai sumokėsiu už spiruoklinį arba žolės matracą. Skambinti telef. Nr. 26425, darbo dienomis nuo 12,30 iki 16 val. K. Bundariui. 3877(1)

Parduosiu: rudą lapę, vyriškis naujus aulinius batus 43 nr., ir 14—15 metų mergaitėl žieminį palatą. Teirautis: A. Panėmuš, Vaidoto 23, b. 4, nuo 17 val. 3904(1)

Parduodamas dėvėtas vyr. žieminis paltas su kail. apykakle, vid. ūgiui. Kreiptis: Putvinskio 11b (kieme) b. 1, nuo 9 — 11 val. ir 16 — 18 val. 3884(1)

Parduodama geležinė lova su matracu ir v. kėdės. Teirautis: Prūsų g. 12—1, tel. 27941, tarp 17—19 val. 3888(1)

Parduodamas 1. Kariškas paltas vid. ūgio (diagonal). 2. Dulkii siurblys švediškos firmos „Lux“ 3. Popierinės langams užuolaidos. Kreiptis: Duonelaičio g. 4, b. 1, nuo 4—6 val. 3889(1)

Parduodu 2 tinklines gardynas (užuolaidas) langams. Archyvo g. 20, b. 1, nuo 18 val. iki 20 val. 3873(1)

Turiu parduoti 8 mėnesių gerą vilkinį šunį. Sužinoti: Pajėsio geležinkelio pašto punkte, pas Joną Markauską. 3900(1)

Priimame pardavimui ir parduodame įvairius daiktus, rūbus ir baldus. Komiso prekyba Prezidento g. 4a. 3825(5)

Nebrangiai parduodamos dvi med. lovos be matracų, keturios paprastos kėdės, tualetinis staliukas, veidrodis su staliuku, moteriškas rankinis laikrodėlis ir kilimas 11 m.² Sužinoti: Savanorių pr. 68, bt. 6, telef. 29488 (kieme atskir. namelis). 3883(1)

Skubiai pirkisui KAILINĖ, KOTIKO arba medžiaginį geram stovyje vidut. ūgio moterišką palatą. Mokėjimo sąlygos geros. Siūlyti, nurodant kainą. Laisvės al. 47, bt. 8, tel. 20011 17—20 val. 3901(1)

Ivairūs

Kas žino apie Viktorą Karvelį, 25 m. amžiaus, vokiečių—rusų karo pradžioje grįžusį iš Vokietijos ir čia kovojusį kaip partizaną. Apie š. m. birželio mėn. 25—28 d. buvo Kaune ir paskiau dingo. Pranešti Tilžės 40, telef. 20576. M. K. 3726(3)

Šeštadienį apie 14 val. prapulė iš namų nebūlyt berniukas 14 m. amž. Vincas Sikorskis. Kas žinot prašom pranešti į II polic. nuovadą, arba Sikorskieni Stefai, Ožėskienės g. 15, b. 7. 3893(1)

Pranas Bielskis, gyvenęs Joniškyje, Bažnyčios g. 2 (Šiaulių aps.), ieško Juozo Dovydaičio, anksčiau gyvenusio Žaiginy, Raseinių aps. 3895(1)

Kas žinote apie Eugenijų Liaudanską, kilusį iš Raseinių, dirbusį Kaune, Maisto fabr., prieš karą iškeltą į Simną, Alytaus apskr. Maisto bazės vedėju, gyvenęs pas Šreberius, prašom už didelį atlyginimą pranešti N. Liaudanskienei, Kaunas, Maisto fabr. 3914(2)

Kariai, žinantieji apie likimą buv. kario Klemo Mikšio, Tado sūn., prieš VI. 22 buvo Pabrādės paligone, šarvuotą automobilii kuopoje, prašomi pranešti broliui Feliksui Mikšui, Skaisgiris, Šiaulių aps. 3919(1)

Pranešama debitoriams ir kreditoriams, kad Eišiškių Zemės ūkio Kooperatyvas likviduojamas. Turimas prie jo kokias pretenzijas prašoma reikšti iki 1942 m. sausio mėn. 12 d. Likvidacijos įgaliot. 3905(1)

RADJO TAISYMAS

Kvalifikuotas technikas taiso radijo aparatus. Tel. 28244. Skambinti 7—10 val. ir 21—23 val. 3906(1)

Du tarnautojai ieško prie miesto centro kambario su baldais. Galima ir prie šeimos. Siūlyti: Lelijų g. 16, dėl V. E. 3887(1)

Tarnautojui reikalingas kambarys. Siūlyti: nuo 9—16 val., tel. 27868. 3895(1)

Ritmas valdininkų dėl kraustymo reikalingas daliniai mebluotas kambarys, centre ar ne per toli. Adm. nr. 25. 3916(1)

Su derlium ir kultūra

Užvakar įvykusį Derliaus šventė atnešė ne tik derliaus vainiką, bet ir gerą lietuvių kultūros pluoštą. Tai visai neatsitiktinis dalykas. Visados esame tvirtinę, kad žemės kūrybos pastangas galutinai apvainikuoja žmogaus darbas. Pagaliau, žmogaus darbas, tur būt, yra pats didžiausias derliaus akstinas, o su derliumi neabejotinai yra susieta ir kultūra. Tokiu būdu visai natūralu, kad drauge su derliaus šventės išvakarėmis, pačia Derliaus švente, buvo pademonstruota ir mūsų kultūra.

Jau iš vakaro ties Kauno Didžiojo Teatro rūmais galima buvo pasižiūrėti žalių iš eglių skujų nudabintų vartų, su žemės ūkio padargų vartų viršaus viduryje ženkla — dalgio ir grėblio. O visas kelias iki pat Didžiojo Teatro durų, iš abiejų pusių, buvo nustatę pėdų grįžtelėmis ir susietas žaliomis gėriandomis. Tai buvo stilinga, labai graži, o iš dalies ir originalu. Pagaliau, apie Didžiojo Teatro vidų netenka kalbėti. Vidus taip pat buvo gražiai, stiliškai išdabintas.

Derliaus šventės nuotaika, kaip žinoma, taip pat praėjo be jokių ypatingų nuotykių. Suvažiavę ūkininkų atstovai patiesė ties Didžiojo Teatro atvira scena, kur buvo susirinkę ūkininkai ir ūkio srities pareigūnai, savo derliaus ir savo darbo gaminių. Ten buvo matyti balsas, skautus, kaip virš kiaušinio baltymas, sūris, ten buvo pilna lėkštė obuolių, ten buvo lietuvišką marginių, ten buvo ir kitų ūkio gėrybių. Ties derliaus ir darbo gaminiai buvo ūkio gėrybių simbolis. Tačiau kiekviena vertybė reikalauja apsaugos, o taip pat tvarkos, kad tos vertybės visiems lygiai atitektų, kurie derliumui rūpinasi, o taip pat, kad nebūtų nukriautę ir kiti žmonės, pagal pareigas dirba kita darba. Todėl viena iš trijų lietuvių, nusimdamą nuo galvos varpų, derliaus vainiką, metaforine forma, pasakė apie ūkio darbus, rūpesčius, ir, pagaliau, prašė, kad derliaus būtų teisingai paskirstytas. Taigi, šio socialinio teisingumo prado negalima užmiršti.

Apkritai, su derliaus švente iškyla keleta minčių. Ne kas kitas, o tik derlius, o su juo ir darbas, laiduoja kultūros raidą. Ne be to, kad čia tarp mimimų trijų pradų derliaus, darbo ir kultūros nebūtu tam tikro saito. Tik įsivaizduokime, jei derlius ir darbas nepatiktintų žmogaus būklės tai nebūtu ir kultūros. Mažiausia, čia kultūra ne kaip galėtų reikštis. Gal todėl ir neatsitiktinai, drauge su Derliaus švente, buvo tiek daug parodyta mūsų meno ir kultūros. Aplamai, juk darbas su nuotaika eina pakaitomis. Čia nubraukiami svarūs praktiški lašai, čia pasigirsta dašnos gaida ar, pagaliau, sutryps jaunais šokis. Tokių visų dalykų teko pamatyti užvakar Didžiajame Teatre ir per patį Derliaus šventės aktą, o taip pat vakare, kai vyko Vilniaus Filharmonijos liaudies ansamblio koncertas. Visi mimiai lietuvių meno ir kultūros dalykai per abu kartu gražiausiai pavyko. Jie drauge su derliumi, kuris darbu išplėšiamas iš mūsų motinos žemės, parodė ir mūsų galią kurti ir savitas vertybės, kurios gali būti pastatytos greta kitų didelių ir senų tautų panašiu vertybių. Visa tai, kas buvo lietuvių kultūros pademonstruota, užtikrina tautos egzistenciją. Tik reikia bendro prado, bendro užtikrinimo, kad ta kultūra nebūtu nustelbta. Aš rodo, kad lietuvių kultūrai nieks kelio nepastoja. Todėl su derliumi ir kultūra i darba, i darba!

LNP PADEKA

LNP plačių geležinkelių centrinių dirbtuvių skyrius reiškia padėką Kauno policijos orkestro dirigentui p. Jonušui, „Perkūno“ choro dirigentui p. Liuberskiui, operos solistams bei artistams p.p. Auštaitytei, Gudauskiui, Vasilioniui, Mrozinskiui, choristams bei orkestrantams, o taip pat gimnazijos direktoriui Satalui. Drauge reiškia padėką p. Jonuškaitėi, Mažeikai, Nauragiui, Dvarioniui, studentų kvartetui už koncertą Marijampolėje. Abu koncertai, Kaune ir Marijampolėje, buvo skirti Savitarpinės Pagalbos reikalui.

Antibolševikinė Europos demonstracija Berlyne

Svarbiausi mūšiai — Maskvos fronte. Lybijoje iniciatyva jau vokiečių ir italų rankose
Telefonu iš Berlyno

Berlynas šiuo metu yra tarptautinės demonstracijos prieš bolševizmą ženkle. Vadinamojo antikominterninio paktą sukaktuvių progą i Berlyną suvažiavo visa eilė Europos ir net Azijos valstybių vyrų. Kaip atsimenam, antikominterninis paktas buvo pasirašytas Berlyne 1936 m. lapkričio 25 d. penkeriems metams. To paktą nariai buvo Vokietija, Japonija ir Italija, vėliau prisidėjo Ispanija, Rumunija, Vengrija, Slovakija ir Mandžuko. Šiandien 12 val. naujof Reicho kanceliarijoj įvyks iškilmingas valstybės aktas, per kurį minėtieji to paktą nariai prates jį dar penketui metų. Tame akte greta senųjų paktą narių dalyvaut ir Suomija, Danijos, Bulgarijos, Kroatijos ir kiniečių Nankino vyriausybės atstovai, kurie po antikominterninio paktą pratęsimo pareiškė ir savųjų kraštų prisidėjimą prie to paktą. Tose iškilmėse beveik visoms minėtoms valstybėms atstovauja jų užsienių reikalų ministeriai, tikslai Slovakijai atstovauja ministeris pirmininkas, Rumunijai — ministerio pirmininko pavaduotojas, Vengrijai — ministeris pirmininkas Baroš, kuris kartu yra ir užsienio reikalų ministeris, o Japonijai — japonų ambasadorius Berlyne, Mandžuko ir Nankino vyriausybėms — jų berlyniškiai atstovai, Švedijai, Sveicarijai ir Portugalijai i tas iškilmes nebuvusios pakviestos.

Wilhelmstrassės autoritetingi sluoksniai toms iškilmėms skiria labai didelę reikšmę. Jie pažymi, kad antikominterninis paktas esąs defenzyvinio pobūdžio sąjunga prieš pasaulinį komunizmo pavojų įvairiose jo moduliacijose. Berlyne

vykstančios iškilmės būsiandios ryškiausia is-orinės reikšmės demonstracija visos vieningos Europos, siekiančios įvesti naują tvarką. Tai būsiąs europinės valios pareiškimas. Iš to paktą idėjinių nuostatų, Wilhelmstrassės sluoksnų teigimu, yra kilęs ir trijų valstybių paktas, kuriame glūdi pozityvūs naujosios Europos ir pasaulio tvarkos principai.

Šios dienos ryto „Deutsche Allgemeine Zeitung“ vedamajam, pavadintam „Der Europaeer“, rašo, kad pirmą kartą Europos kontinentas demostnuoja savo vienybę per Berlyne įvykstantį valstybės aktą. Tos iškilmės užtruks iki ketvirtadienio vakaro. Programa trečiadieniu ir ketvirtadieniu dar nepaskelbta. Būdinga, kad šandien įvykstančias Reicho kanceliarijoj iškilmes nepakviesti Jungtinių Valstybių žurnalistai. Ryšium su šiuo faktu čionykščiuose amerikiečių sluoksnuose teigiama, kad tose iškilmėse būsią ir aspektų prieš JAV. Ties sluoksniai net teigia, kad tų iškilmių tikslas esąs tarp kitko ir superponavimas JAV — Japonijos derybų, kurios vėl pradėjo slinkti pirmyn. Tačiau vokiečių politiniai sluoksniai tas nuomones paneigia.

Bene būdingiausių dalykų reikia laikyti Suomijos dalyvavimą šiose Berlyno iškilmėse. Tuo būdu Suomija aiškiai duoda suprasti, kad ji nepasiduos Amerikos ir Anglijos spaudimui sudaryti ginklų paltabas su Sovietų Sąjunga. Berlyninė Suomijos atstovybė šandien per

Wilhelmstrassės sluoksnius užsienio žurnalistams pareiškė, kad pasklidę užsieniuose gandai apie greitą ginklų paltabų sudarymą tarp Suomijos ir Sovietų Sąjungos neatitinką tikrėnybės ir esą priešingos suomiams propagandos vaisius.

Ryšium su toms iškilmėmis taip pat keliamas klausimas, kaip būsią su Nankino vyriausybe, kuri ligi šiol dar daugumos šiose iškilmėse dalyvaujančių valstybių nėra pripažinta. Ją pripažino tik Vokietija ir Italija, o kitos valstybės, šiose iškilmėse dalyvaujančios, nėra pripažinusios. Tačiau vokiečiai pažymi, kad tai esąs daugiausia techninis, bet ne politinis klausimas.

Dėl Rytų fronto kariniai vokiečių sluoksniai pažymi, kad dabar svarbiausi mūšiai vyksta Maskvos fronte. Ir tie mūšiai vokiečiams esą labai sėkmingi. Kiti frontai šiuo metu esą antraeiliniai.

Dėl šiaurinės Afrikos vokiečių kariniai sluoksniai šandien pareiškė, kad iniciatyva tenai perėjusi i vokiečių ir italų vadovybės rankas. Ryšium su tuo jie teigia, kad ir didžioji tankų kova, kuri vyksta jau kelios dienos, būsianti išspresta Vokietijos naudai. Ties sluoksniai patvirtina, kad Lybijoje yra angly naudojami amerikiečių ginklai: tankai ir lėkuvai, bet apie jų vertę jie sakosi dar nieko negalį pasakyti, ir jų vertingum: bus galima patirti tikrai tada, kai bus nuvalyti kovos laukai.

Vakar Berlyne gautas iš Jungtinių Valstybių pranešimas, kad J. A. Valstybių katalikų vyskupai paskerę lietuvių reikalams 60.000 dolerių. Ties pinigai būsią sunaudoti lietuvių tremtinių reikalams Sibire. Kartu gauta iš Amerikos žinia, kad buvęs „Mūsų Laikraščio“ redaktorius K. Barauskas, paskutiniu metu Amerikoje apvažinėjęs veikias lietuvių kolonijas, yra paskirtas marijonų leidžiamo laikraščio „Laivas“ redaktorium. Dr. P. A.

Esą žinių apie ištremtuosius lietuvius

Siaulių „Tėvynė“ rašo, kad keli Klaipėdoje gyvena lietuviai gavę iš Amerikos Jungt. Valstybių laisvą, kuriuose rašoma, kad keli nutremtųjų lietuvių i Sibirą pasiekę Amerikos Jungtines Valstybes. Tai esą du ar trys lietuvių mechanikai. Esą juos, kaip specialistus, rusai buvo paėmę prie geležinkelio darbu, o šie vėliau patekė i Tolimųjų Rytų geležinkelį, iš ten i Vladivostoko uostą. Iš ten slapta laivu nuplaukė i Jungtines Amerikos Valstybes, tačiau vietos vyriausybė neleidusi jiems išlipti i krantą. Ties tremtiniai buvę internuoti, ar uždaryti kažkokioje lageryje, kaip neteisėtu

keliu mėginę patekti i Jungtines Amerikos Valstybes. Vėliau jie susirašė su savo giminėmis New Jorke.

Kituose laiškuose rašoma, kad nutremtieji lietuviai i Sibirą buvo apgyvendinti šiltame, net karštame krašte. Ten buvusios nugabentos tik moterys ir vaikai. Apie vyrus nieko nerašoma, nes nutremtosios moterys apie juos nieko nežinančios. Be to, tuose laiškuose esą rašoma, kad Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių jau yra gerai informuoti apie i Sibirą nutremtuosius mūsų tautiečius ir jiems jau organizuojama pagalba.

Būsimas reperluaras Kauno Didžiajame Teatre

Kai aktualėja kultūrinis gyvenimas, tai įdomi kiekviena žinia apie tokią gyvenimą. Kauno Didžiojo Teatre „Brandos atstatat“ premjeros progą buvo išleistas nedidelis leidinėlis, kur pavaizduoti beveik visi veikalo aktoriai, o taip pat nemaža atvaizdu įdėta p. Aleknavičiūtės premjeros debiutantės. Leidinėlis išleistas dviem kalbom — lietuvių ir vokiečių. Ten pat įdėta Kauno didžiojo Teatro direktoriaus Ivanausko įžanga, kuri nupasakoja teatro išgyventą viena meta. Tarp kitų dalykų ten paminėtas ir lietuviško reperluaro klausimas. Visa tai mes pakartojame: — „Šiuo metu pradėdame ruošti St. Šimkaus „Pagirėnų“. Prof. J. Karnavičius intensyviai dirba ir baigia atnaujinti M. Petrausko „Eglė“, A. Račiūnas peržiūrė savo „Tris talismanus“ ir baigia kompanuoti naują operos veikalą — „Gintaro pakrantė“. Drama taip pat gavo keletą naujų veikalų, o be to, rengiasi atydziai peržiūrėti ir senesni savo lietuviškų veikalų sąrašą. V. Jakubėnas rašo didžiulį lietuvišką baletą, pagal V. Krėvės pasaką „Perkūnas, Vaiva, Straublys“. J. Pakalnis 3-ju veiksmų baletą, kurio turinys imtas iš baudžiaus laikų, rašyti jau baigia.

Be abejo, kad tokie leidinėliai visais atžvilgiais yra pageidaujami — ir meno, ir informacijos. Todėl prarvartu, kad Didysis Teatras laiks nuo laiko tokių leidinėlių išleistų.

Visoms ugniagesių organizacijoms

Ryšium su Reicho Komisarų Rytų Kraštui š. m. rugsėjo mėn. 20 d. potvarkiu apie Sąjungos ir susirinkimus, paskelbtu š. m. lapkričio mėn. 22 d. dienraštyje „I Laisve“, visos be išimties ugniagesių organizacijos, būten: savivaldybinės komandos, savanorių ugniagesių draugijos, imonių ugniagesių komandos ir pan., prašomos ne vėliau kaip iki š. m. gruodžio mėn. 1 d. prisiusti Lietuvos Ugniagesių Organizacijų Sąjungai Kaune, Laisvės al. 42 — 1, šias žinias:

- 1. savo tikslų pavadinimą ir adresą,
 - 2. valdybos, revizijos komisijos ir komandos vadų sąrašus, nurodant kiekvieno asmens vardą, pavardę, eisimąsias ugniagesyboje pareigas, išsimokslinimą, profesiją, amžių ir tikslų adresą,
 - 3. kiek draugijoje yra narių, o komandose — ugniagesių samdomų ir savanorių,
 - 4. kiek ir kokio yra turto, inventoriaus ir priešgaisrinii įrankių,
 - 5. kokia yra stoginė — medinė ar mūrinė, kelių aukštų, kokiu būdu apšildoma ir kieno nuosavybė,
 - 6. nuo kada draugija ar komanda gyvuoja.
- Lietuvos Ugniagesių Organizacijų Sąjunga

I talką, jaunieji pedagogai

Skaidus yra lietuvių tautai dešimčių tūkstančių jos sūnų ir dukterų netekimas. Kai šiuo metu birželio vidurio dienomis aktingiausias mūsų tautos elementas — visų profesijų šviesuomenė ir nemaža dalis pažangios ūkininkijos — buvo žiaurios prievartos iš tėvų žemės i tolimus pasviečius tremiama, — kas galėjo, ramiai ir šaltai galvodamas apskaičiuoti visas to barbariško svetimųjų žygio pasekas, visus is to kylančius mūsų krašto nuostolius? Jūs gauname apčiuopiama! pajusti ir suprasti tik šandien, kai caro meto aplinkybėse kinta mūsų krašto politinio, ekonominio, taip pat ir kultūrinio gyvenimo struktūra.

Ziaurus NKVD atsiskaitymas su lietuviškąja šviesuomene labiausiai sukretė Lietuvos mokytojus ir jų elkes prar-tino. Vien pradžios mokyklų mokytojų išvežta i tolimus Sov. Rusijos kraštus apie 800 žm., taigi daugiau negu 10%. Naujai susidariusiai Lietuvos švietimo vadovybei dar vasarą išvežtųjų mokytojų pavadavimu klausimas iškilo visoje nepermaldausioje real'ybėje. Reikėjo surasti būdus, kaip užpildyti prarėtintas pedagogines gretas, kad mūsų mokyklų darbas nepašlytu ir dėl to jaunųjų kartų mokymas — auklėjimas nenutrūktu.

Švietimo Vadyba šių metų vasarą

keliose Lietuvos vietose buvo surengusi dviųjų mėnesių kursų gimnazijų abiturientams ir tolygaus išsilavinimo žmonėms parengti mokytojų darbu pradžios mokyklose. Visus tuos kursus baigė keletas šimtų žmonių. Švietimo Vadyba kursų baigusiems pripažino prad. mokyklos mokytojų cenzą ir tikėjosi didžiule jų daugumą stotiant i praktinį mokyklų darbą.

Tačiau žymus nuostimis tų kursų klausytojų Švietimo Vadybos lūkesčių nepateisino. Cenzos dokumentus gavę, daugelis buv. kursų klausytojų ėmė tarnauti įvairiose kitose krašto administracijos įstaigose, ir Švietimo Vadybos padarytos kursams išlaidos ir geri norai didele dalimi likosi be vaisių. Todėl nemaža Lietuvos pradžios mokyklų dar i dabar laukia nesulaikia mokytojų.

Šiuo metu artėja dar viena sprendžiamaji valanda: Lietuvos rytai pareikalas vėl naujo didžiulio būrio lietuvių mokytojų, kurie su meile ir pasiryžimu eitu i tiesos ištroškusia liaudį, eitu i tą Tėvynės dalį, kuria per porą dešimčių metų su tokiu ilgesiu linksniamovė visl, didelė ir maži.

Tikėdama daugelio turinčių mokytojų cenža gera valia ir manydama juos galint šiuo sunkiu tautai metu dėtis i atsakingą kultūrinę talką,

Kaip naudoti sušalusias bulves

Rašo Ponia Gaul

Šiais metais labai anksti ir netikėtai pasirodė šaltis. Bulvių sudorojimas dar ne visur buvo galutinai baigtas. Kadangi bulvės turi savyje daug vandens, greit šala, todėl gali būti, kad šia žiema ir pašalusias bulves teks naudoti valgiti. Paprastai paruoštos pašalusios bulvės turi saldų skonį, kurį nevaisiems patinka, tačiau ši skoni, atitinkamai jas pagaminus, galima pašalinti. Klaidinga yra naudoti valgiti virtas pašalusias nuluptas bulves. Jas reikia žalias nulupiti ir prieš gaminimą 12—24 val. pemirkyti šiltame vandenyje. Tokios bulvės patroskintos su druska turi visai neblogą skonį.

Jei bulvės stiprokai pašalusios, po išmirkymo naudoti jas tokiems valgiams pagaminti, kur galima idėti įvairių priedų (prieskonių), pav.: acto, kmynų, pieno ir p. Šie priedai valgū skoni pagerina, sušvelnina. Kai kuriuos su druska gamintus valgius paminėsiu: bulvių tyrė, bulvių tyrė su žirniais arba pupelėmis, bulvės rūgš. padaže, bulvių keptinėliai, makaronai (tešla kaip bulvių maltinams), bulvių apkepas su rūgšciais kopūstais, vieno puodo bulvių patiekalai su daržovėm, mėsa, žuvim ir p. Be to, pašalusios bulvės ypač gerai tinka saldiems bulvių valgiams pagaminti.

kepimui skirta inda gerai ištepti riebalais, sudėti makaronus, užpilti pienu, kad apsemtų, apiberti cukrumi ir kepti orkaitėje, iki gražiai paraus.

Saldūs bulvių keptinėliai. 1 kg bulvių, 20 gr. riebalų, apie 150 gr. miltų, 1 kiaušinis, truputis druskos. Bulves išvirti, sutrinti ir sudėjas visus priedus (be miltų), suminkyti. Tešlą suplaustyti riekuotėmis, pavolioti i miltus ir įkaltintuose riebaluose iš abiejų pusių apspirginti iki gelsvos spalvos.

Virtų bulvių sklandiniai (blynai). 1 kg minkštai išvirintų, nuluptų, pertrintų bulvių sumaišyti su 1 kiaušiniu, truputėiu riebalu, druskos ir vienu kitu šaukštu rūg. pieno. Ddėti tiek miltų, kad susiminkytu graži tešla. Iškočioti peilio didumo blynais ir tuos blynus keptuvėje briaunos storumu, suplaustyti lėkštės je abipus gražiai apkepti.

Bulvių bandeles. 1 kg virtų sutrintų bulvių, 40 gr. cukraus, 50 gr. miltų, truputis druskos, 1 kiaušinio trynys, ¼ stikl. pieno. Visa sumaišyti, idėti išplaktų baltymų ir iš gautos tešlos padaryti mažas apvalias bandeles. Dėti keptuvėn ant įkaitintų riebalų ir kepti. Iškeptas pabarstyti cukrumi, valgyti karštas. Prie jų galima duoti kompotą arba vaisių sunką. —

Bulvių makaronai. 1½ kg išvirtų trintų bulvių, 1—2 kiaušiniai, truputis riebalų, druskos ir reikalingas kiekis miltų. Visa, kas nurodyta proporcijoje, sumaišyti, suminkyti ir iš tos tešlos padaryti piršto ilgumo makaronus. Ap-